

2021

Aurrera Begira

Gazteen aurreikuspenei
buruzko adierazleak

Euskadi, auzolana, bien común

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

BERDINTASUN, JUSTIZIA
ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA
DEPARTAMENTO DE IGUALDAD,
JUSTICIA Y POLÍTICAS SOCIALES

GAZTEEN EUSKAL
BEHATOKIA OBSERVATORIO VASCO
DE LA JUVENTUD

Lan honen bibliografia-erregistroa Eusko Jaurlaritzako Liburutegi Nagusiaren katalogoa aurki daiteke: https://www.katalogoak.euskadi.eus/cgi-bin_q81a/abnetclop?SUBC=VEJ/J0001

Argitaraldia:

1.a, 2022ko otsaila

Ale-kopurua:

50 ale

Internet:

www.euskadi.eus

Argitaratzailea:

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco
Donostia-San Sebastián, 1. 01010 Vitoria-Gasteiz

Egiletza:

Gazteen Euskal Behatokia

Egileak:

Oskar Longo Imatz, Miren Bilbao Gaztañaga, Nieves Corcuera Bilbao eta Itziar Urresti Bilbao

Itzulpena:

Gazteen Euskal Behatokia

Diseinua:

Bell

Maketazioa:

Komunikazioaren Zuzendaritza.
Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila

Inprimaketa:

Eusko Jaurlaritzaren Erreprografia eta Inprenta Zerbitzua

L.G.: LG G 133-2022

ISSN: 2792-7067

Dokumentu honen edukiak, oraingo edizioan, litzentzia honetan argitaratu dira:
Aitortu – Ez merkataritzarako – Lan eratorririk gabe 4.0 Unported
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/deed.eu>)

AURKIBIDEA

ZER DA AURRERA BEGIRA?	4
METODOLOGIA.....	5
DATUAK: GAZTEEN AURREIKUSPENEI BURUZKO ADIERAZLEAK	6
1. Egungo egoeraren balorazio indizea	6
2. Norberaren poztasun indizea	7
3. Bizitzaren alderdien balantzea.....	8
4. Lana galtzeko edo baldintzak okertzeko arriskua	9
5. Lana aurkitzea aurreikustea.....	10
6. Prestakuntzari lotutako lana izatea aurreikustea	11
7. Derrigorrez emigratu beharra aurreikustea	12
8. Emantzipazioa zapuztuko dela aurreikustea	13
9. Gazteen gaitasunekiko konfiantza indizea	14
10. Etorkizunarekiko konfiantza indizea.....	15
Emitza nagusiak	16
HITZAK: DISKURTSO KUALITATIBOA.....	19
1. Egoera pertsonalaren balorazioa	19
2. Lehentasunak eta gai garrantzitsuak	22
3. Pandemia eta horren ondorioak	25
4. Lana.....	27
5. Etxebizitza eta emantzipazioa.....	28
6. Ikasketak.....	30
7. Euskaditik kanpo bizitzea eta lan egitea	30
8. Euskadiren egungo egoera.....	32
9. Etorkizunerako itxaropenak.....	33
Jasotako iritzien laburpena	34
I. Eranskina: Nola eraikitzen diren adierazleak	36
II. Eranskina: Adierazleen bilakaera. 2013-2021	40
III. Eranskina. Adierazleak eraikitzeko erabilitako oinarriko datuak	41

Zer da Aurrera Begira?

Aurrera Begira Gazteen Euskal Behatokiak urtero egiten duen ikerketa bat da, euskal gazteek oraina nola ikusten duten eta epe laburreko etorkizunean zer itxaropen dituzten jakiteko.

Bederatzigarren edizio honetan, gazteen egoeraren bilakaera, egungo unearen balorazioa eta etorkizunerako aurreikuspenak erakusten dituzten hamar adierazleekin batera, hogei bat gazteri egindako elkarrizketetan oinarritutako azterlan kualitatibo baten emaitzak aurkezten dira.

15 eta 29 urte bitarteko 4.356 pertsonak online inkesta bati emandako erantzunez gain, oraingo honetan, beraz, 21 gazteri egindako elkarrizketa pertsonalaren bidez jasotako informazioa dugu, datu kuantitatibo hutsen ulermena zehaztu eta osatzen duena.

Aurrera Begira-k, etenik gabeko bederatzigarren urteko argitalpenaren ondoren, euskal gazteriaren egoera ebaluatzeko eta jarraipena egiteko tresna erraz eta sintetiko bat eskaintzen jarraitzen du, 10 adierazleren bidez. Adierazle horiek bereziki eragiten dute gazteen egoera nola baloratzen duten, arreta berezia jarriz enpleguan eta emantzipazioan, eta haien etorkizuna nola hautematen duten. Gazteen lehentasunen bilakaera eta beren bizitza-proiektuak garatzeko hautematen dituzten zailtasunak ezagutzeak erabakiak modu kontzientean hartzeko aukera ematen die gazteriaren arloan erantzukizun politiko eta teknikoak dituztenei.

METODOLOGIA

Metodologia kuantitatiboa eta kualitatiboa erabili da.

AZTERKETA KUANTITATIBOAREN EZAUGARRIAK

IKERKETA TEKNIKA

Online inkesta, norberak betetakoa, galdera-sorta egituratu eta itxiarekin galdera gehienetan.

UNIBERTSOA

15 eta 29 urte bitarteko Euskadiko pertsonak

INKESTA KOPURUA

4.356 inkesta (734 egoiliar Araban, 2.085 Bizkaian, 1.340 Gipuzkoan eta 197 Euskaditik kanpo)

LAGIN-ERROREA

± % 1,2 (% 95,5eko konfiantza-mailarekin eta $p = q = 0,5$)

LANDA LANAREN DATA

2021eko abenduak 15-20

IKERKETA DISEINATZEA ETA DATUAK AZTERTZEA

Gazteen Euskal Behatokia

LANDA-LANAZ ARDURATU DEN ENPRESA

INGARTEK Consulting S.L.

AZTERKETA KUALITATIBOAREN EZAUGARRIAK

IKERKETA TEKNIKA

Elkarrizketa sakonak, 20 eta 30 minutu bitarteko iraupena duen gidoi erdiegituratu batean oinarrituta, Google Meet tresnaren bidez modu telematikoan eginak.

ELKARRIZKETATUTAKO PERTSONEN EZAUGARRI SOZIODEMOGRAFIKOAK

15 eta 31 urte bitarteko 21 gazte; 15 eta 19 urte bitarteko 3 gazte; 20 eta 24 urte bitarteko 8 gazte eta 25 eta 31 urte bitarteko 10 gazte. Sexuaren arabera, 10 emakumeak dira eta 11 gizonak. Lan-egoerari dagokionez, 6 pertsona ikasleak dira, 14 lanean ari dira eta 1 langabezian dago. Elkarrizketatutako 21 pertsonetatik 10 emantzipatuta bizi dira; 2 pertsonak seme-alabak dituzte.

LANDA LANAREN DATA

2021eko abenduak 14-21

IKERKETAREN DISENUA

Gazteen Euskal Behatokia

LANDA-LANAZ ETA ANALISIAZ ARDURATU DEN ENPRESA

INGARTEK Consulting S.L.

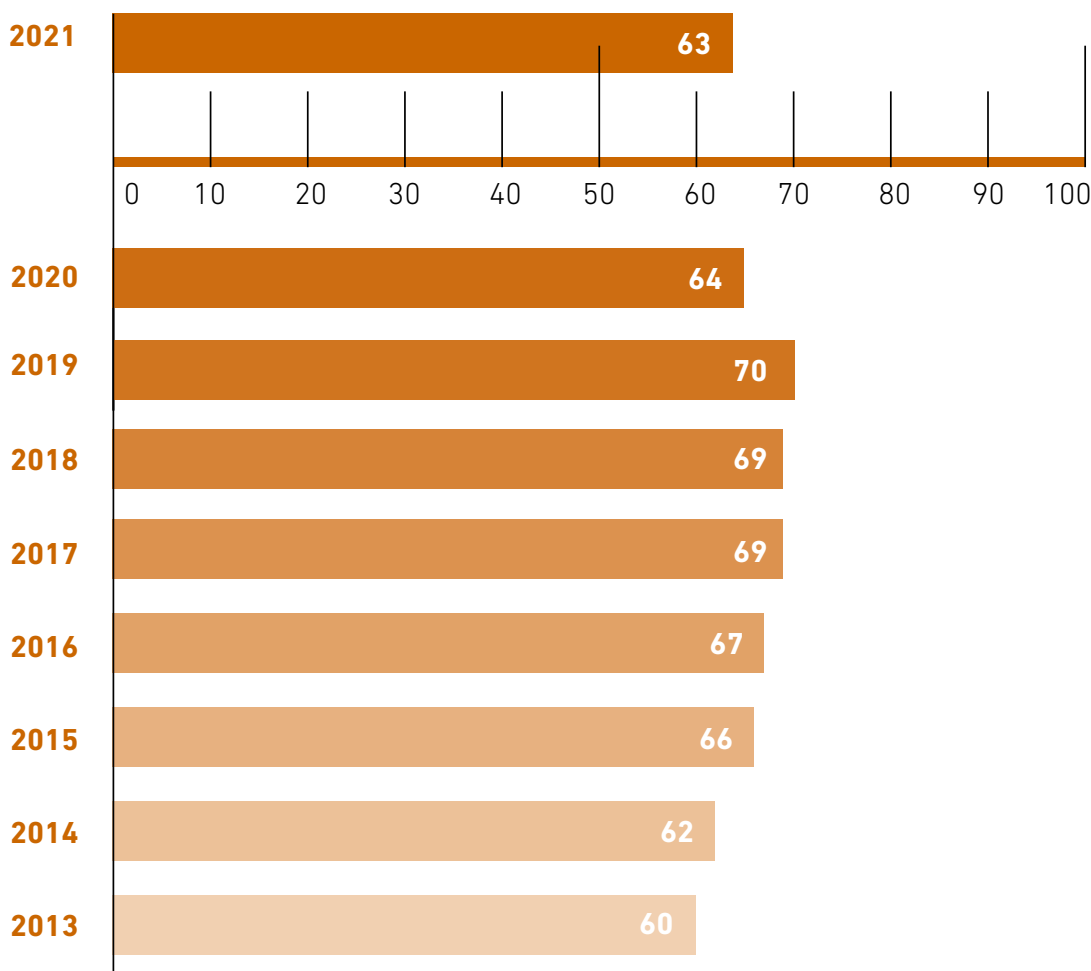

DATUAK: GAZTEEN AURREIKUSPENEI BURUZKO ADIERAZLEAK

1. Egungo egoeraren balorazio indizea

DEFINIZIOA:

Norberaren egoera pertsonalari, gazteen egoera orokorrari eta Euskadiren egoerari emandako balorazioen batez besteko puntuazioa. 0tik 100era doan eskalan.

Egungo egoeraren balorazio indizea 2021ean (0-100 eskala)

Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
63	62	63	66	62	60	62	62	63

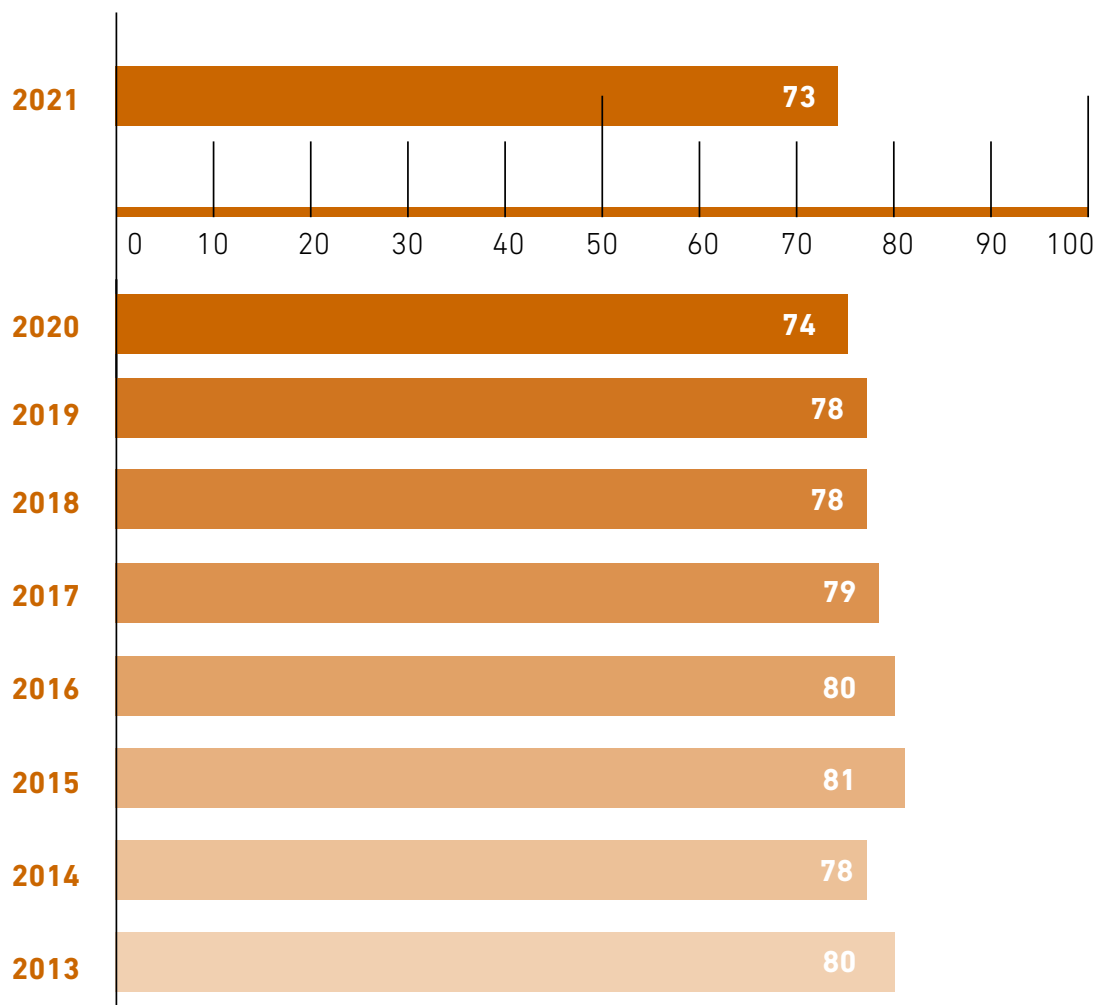

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

2. Norberaren poztasun indizea

DEFINIZIOA:

Norberaren egoerari buruzko hainbat arlo aintzat hartuta (lan egoera edo lanarekiko aurreikuspenak, ikasketak edo prestakuntza maila, familia, astialdia edo denbora libre, lagunak, harreman sentimentalak edota sexualak, osasuna, itxura fisikoa, hilean duten dirua eta familiarekin edo beren kontura bititzea, norberaren kasua kontuan izanda), bakoitzarekiko poztasunari emandako balorazioen batez besteko puntuazioa, 0tik 100era doan eskalan.

Norberaren poztasun indizea 2021ean (0-100 eskala)

Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
73	72	73	74	72	72	72	72	73

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

3. Bizitzaren alderdien balantzea

DEFINIZIOA:

Bizi-alderdien balantzeak erlazioan jartzen ditu, alde batetik, gazteek beren bizitzako hamar alderdiri ematen dieten garrantzia eta, bestetik, haiekin lortzen duten gogobetetasuna, eta bi kasuetan 0-100 eskala erabiltzen da. Kontuan hartutako hamar alderdiak hauek dira: lan egoera edo lanarekiko aurreikuspenak, ikasketak edo prestakuntza maila, familia, astialdia edo denbora libre, lagunak, harreman sentimentalak edota sexualak, osasuna, itxura fisikoa, hilean duten dirua eta familiarekin edo beren kontura biziitzea, norberaren kasua kontuan izanda. Gogobetetzearen eta garrantziaren arteko aldeak (gogobetetasuna ken garrantzia) zehazten du dagoen arraila, eta balantzea positiboa edo negatiboa den.

	Gogobetetasuna	Garrantzia	Arraila
Hilean duzun dirua	60	80	-20
Zure lan-egoera edo aurreikuspenak	64	83	-19
Astialdia	70	83	-13
Osasuna	82	91	-9
Harreman sentimentalak edota sexualak	67	75	-8
Ikasketak, formakuntza	77	84	-7
Lagunak	79	84	-5
Familia	85	89	-4
Itxura fisikoa	70	71	-1
Norberaren kontura edo familiarekin bizi izatea	74	74	0

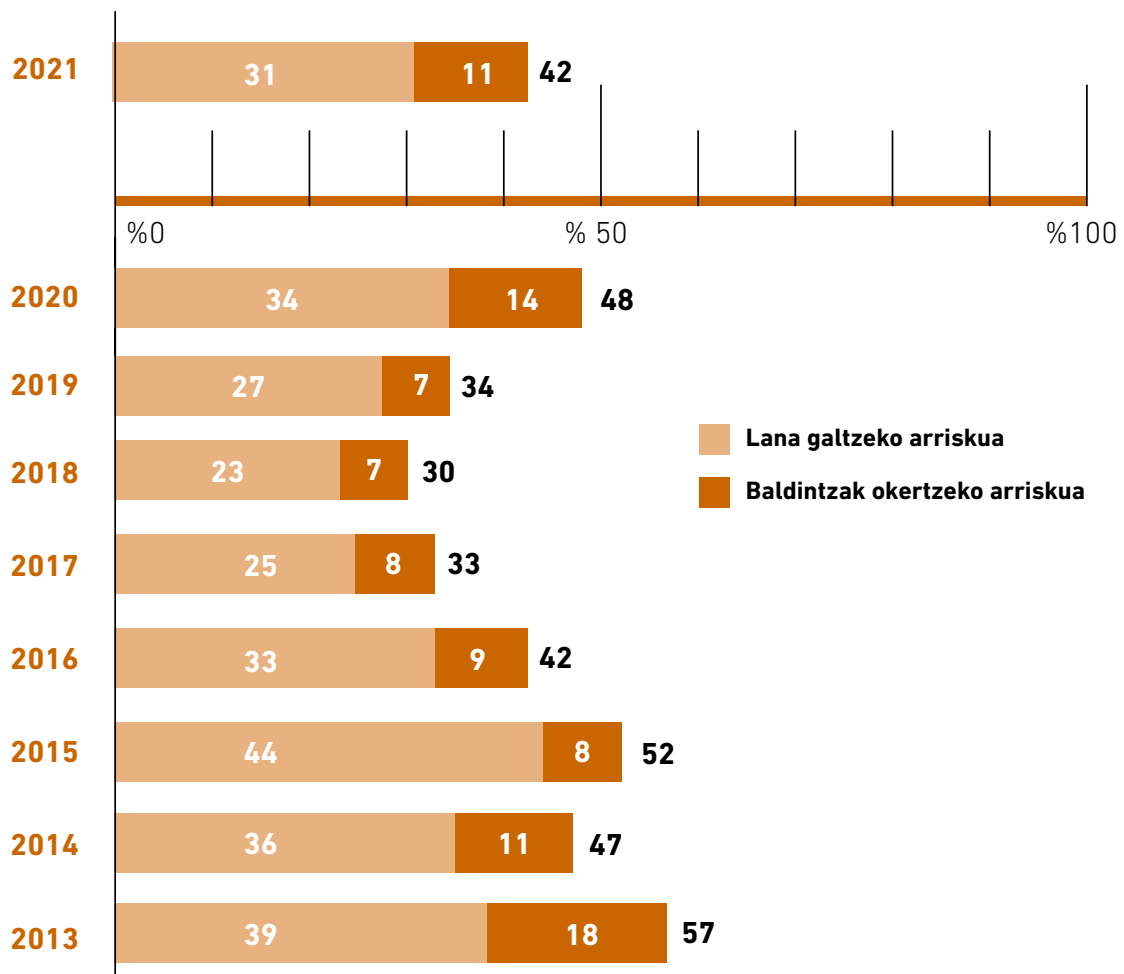
Bizitzaren alderdien balantzea 2021ean						
(Gogobetetasuna- Garrantzia)	Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte
Hilean duzun dirua	-20	-21	-19	-11	-25	-24
Zure lan-egoera edo aurreikuspenak	-19	-20	-16	-11	-21	-23
Astialdia	-13	-15	-11	-10	-15	-16
Osasuna	-9	-11	-8	-6	-10	-13
Harreman sentimentalak edota sexualak	-8	-6	-10	-8	-9	-6
Ikasketak, formakuntza	-7	-8	-6	-10	-8	-2
Lagunak	-5	-7	-5	-5	-6	-6
Familia	-4	-5	-3	-2	-5	-4
Itxura fisikoa	-1	-3	2	-3	0	3
Norberaren kontura edo familiarekin bizi izatea	0	-2	1	17	-2	-14

4. Lana galtzeko edo baldintzak okertzeko arriskua

DEFINIZIOA:

Urtebetean enplegua galtzea edo beren lan-egoera okertzea oso edo aski litekeena delako ustea duten langile gazteen ehunekoa.

Lana galtzeko edo baldintzak okertzeko arriskua 2021ean (%)									
	Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte*	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Lana galtzeko arriskua	31	34	28	-	35	30	33	33	27
Lan baldintzak okertzeko arriskua	11	10	12	-	10	12	11	13	10
ARRISKU OSOA (galtzea + baldintzak okertzea)	42	44	41		45	42	45	45	37

*15 eta 19 urte bitarteko adin-taldean ezin da daturik eskaini, estatistika aldetik ez dagoelako gazte langileen kopuru nahikorik.

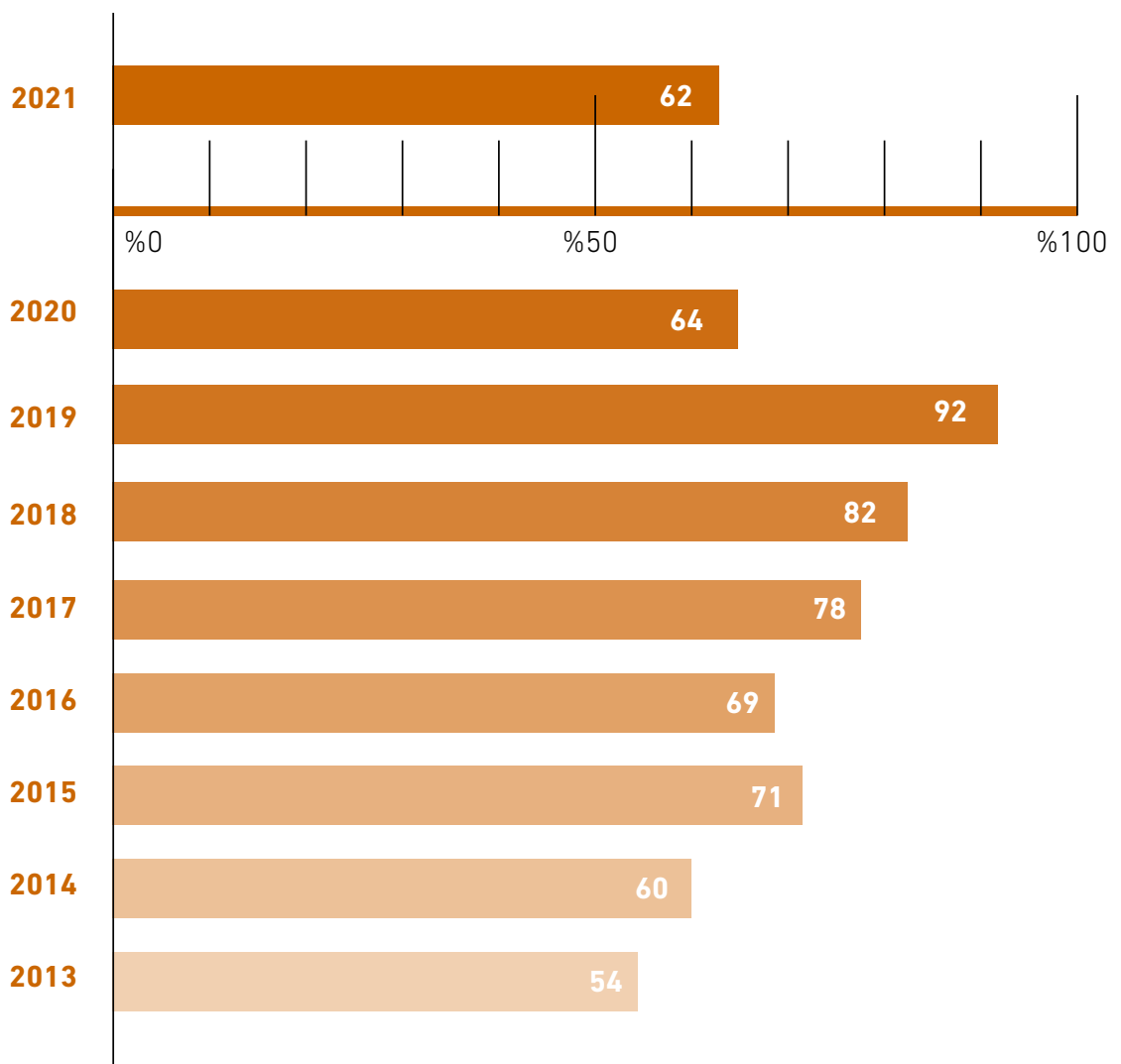

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

5. Lana aurkitzea aurreikustea

DEFINIZIOA:

Urtebeteko epean enplegua aurkitzea espero duten langabe gazteen ehunekoa.

Lana aurkitzea aurreikustea 2021 ean (%)

Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte*	20-24 urte*	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
62	69	56	-	-	61	63	56	69

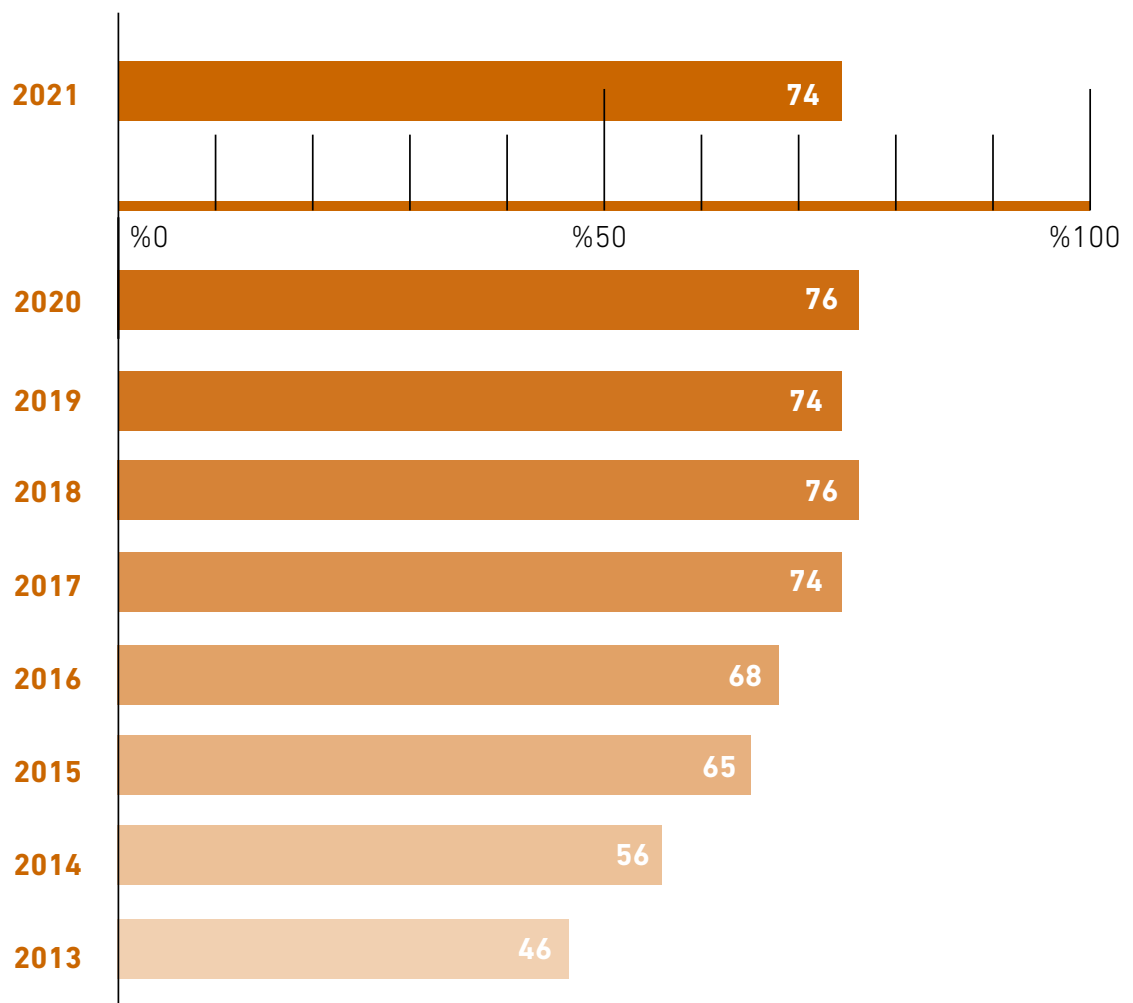
*15 eta 19 eta 20 eta 24 urte bitarteko adin-taldeetan ezin da daturik eskaini, estatistika aldetik ez dagoelako gazte langabeen kopuru nahikorik.

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

6. Prestakuntzari lotutako lana izatea aurreikustea

DEFINIZIOA:

Ikasketak bukatutakoan, prestakuntzari lotutako enplegua aurkitzea espero duten ikasleen ehunekoa.

Prestakuntzari lotutako lana izatea aurreikustea 2021ean (%)

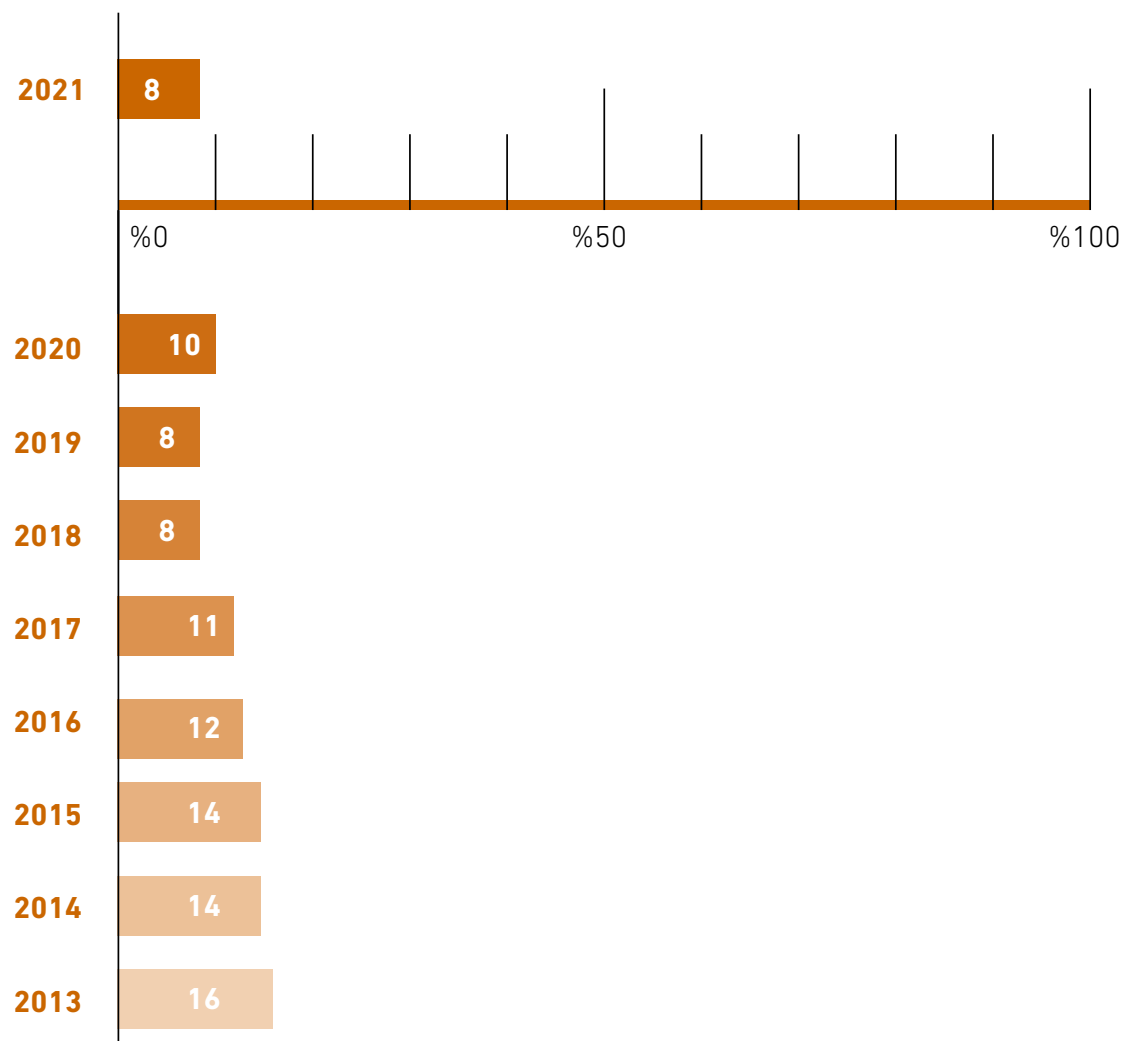
Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
74	72	76	73	75	72	67	71	80

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

7. Derrigorrez emigratu beharra aurreikustea

DEFINIZIOA:

Etorkizunean, joan nahi ez badute ere, atzerrira lan egitera emigratu beharko dutela uste duten gazteen ehunekoa.

Derrigorrez emigratu beharra aurreikustea 2021ean (%)

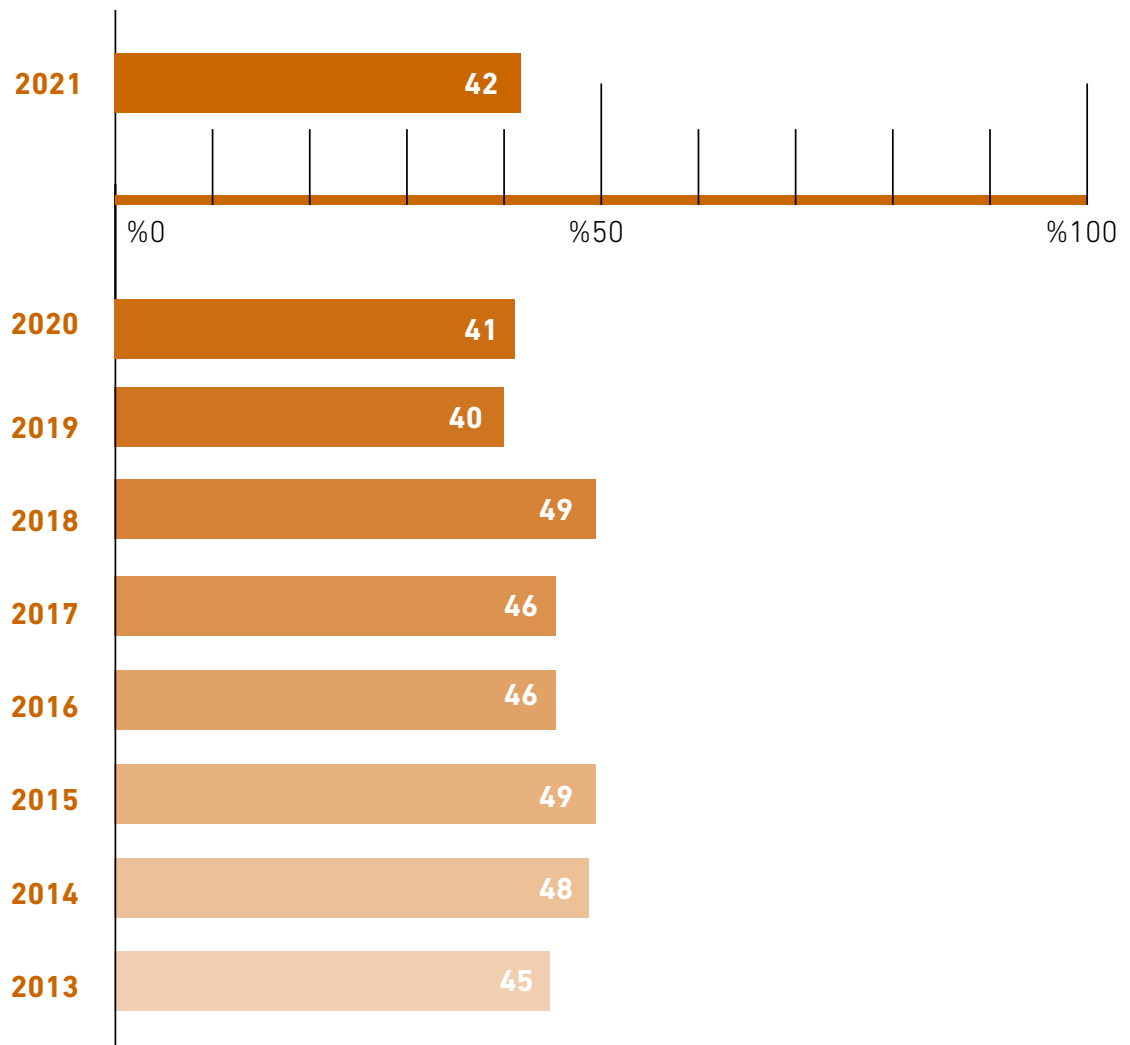
Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
8	7	9	6	9	8	7	7	9

 I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

8. Emantzipazioa zapuztuko dela aurreikustea

DEFINIZIOA:

Emantzipazio-proiektuak urtebeteko epean gauzatzetik izango ez dutela uste duten gazteen ehunekoa, gurasoen etxetik atera nahi izan arren horretarako aukerarik ikusten ez dutelako, edo, bestela, emantzipatuta egon arren gogoz kontra gurasoen etxera itzuli beharko dutela uste dutelako.

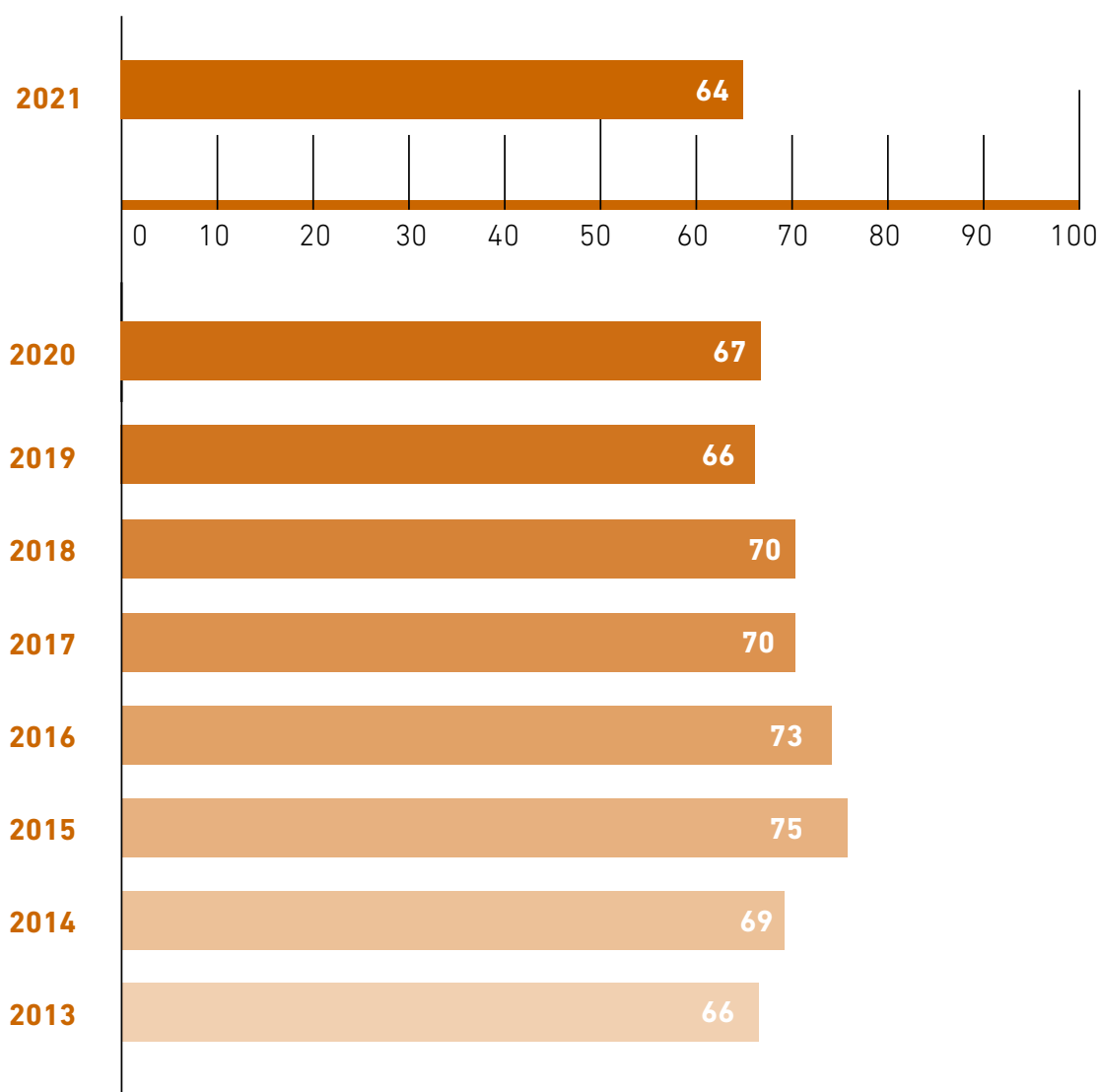
Emantzipazioa zapuztuko dela aurreikustea 2021ean (%)								
Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
42	41	43	43	49	33	42	45	38

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

9. Gazteen gaitasunekiko konfiantza indizea

DEFINIZIOA:

Zailtasunei aurre egiteko beharrezkotzat jotzen diren gaitasun batzuk aintzat hartuta (langilea, arduratsua, kualifikatua, parte-hartzailea, ekintzailea, idealista, autonomoa eta solidarioa izatea), Euskadiko gazteek, oro har, gaitasunok zein mailatan dituzten iritziaren batez besteko puntuazioa 0tik 100era doan eskalan.

Gazteen gaitasunekiko konfiantza indizea 2021ean (0-100 eskala)

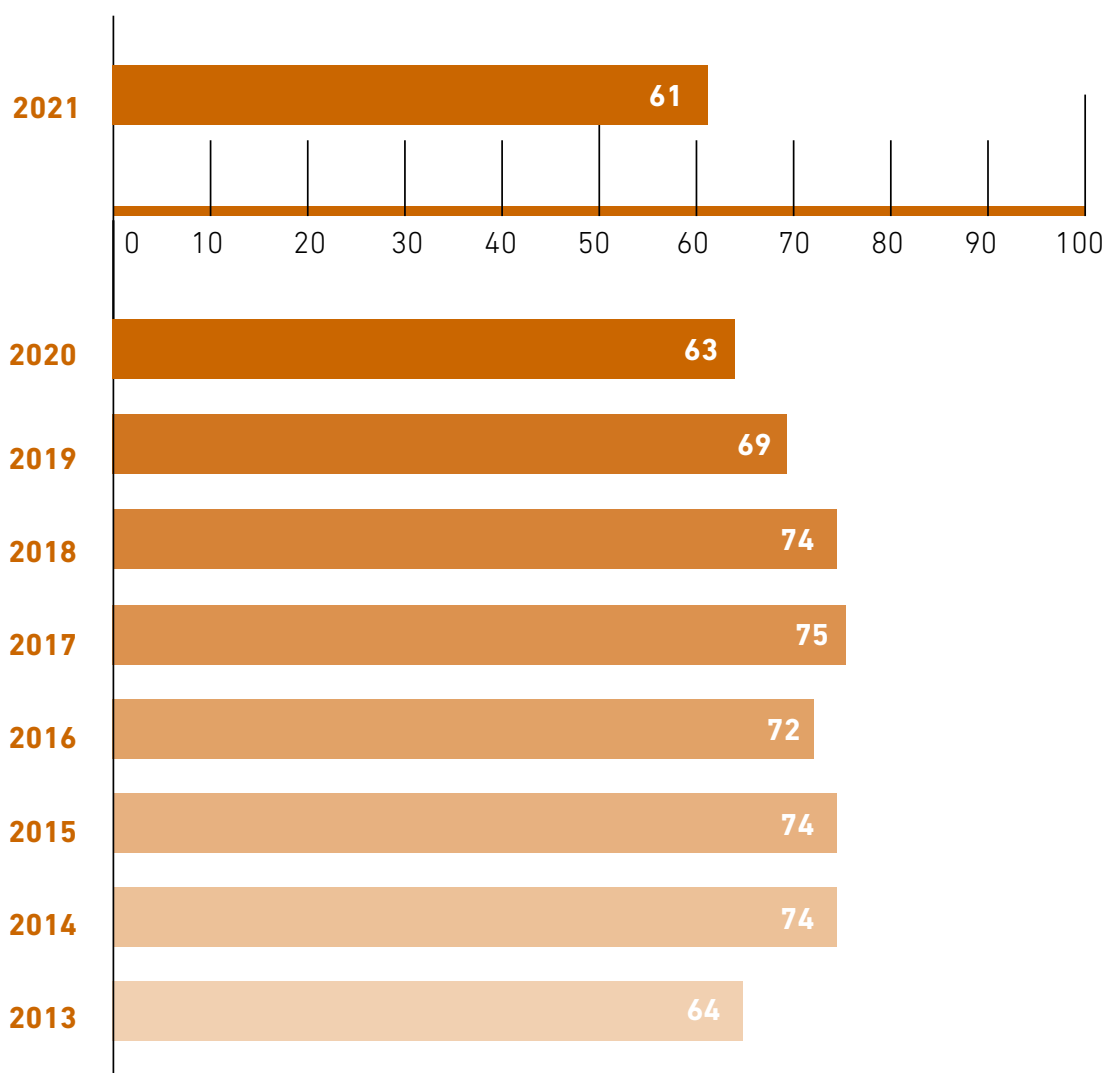
Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
64	66	62	64	65	64	61	63	67

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

10. Etorkizunarekiko konfiantza indizea

DEFINIZIOA:

Gazteen iritziz, hurrengo bost urteetan norberaren, gazteriaren eta Euskadiren egoerek izango duten bilakaerei emandako batez besteko puntuazioa, 0tik 100era doan eskalan.

Etorkizunarekiko konfiantza indizea 2021ean (0-100 eskala)

Guztira	Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
61	61	61	63	60	59	61	62	59

I. eranskina. Nola eraikitzen den adierazlea

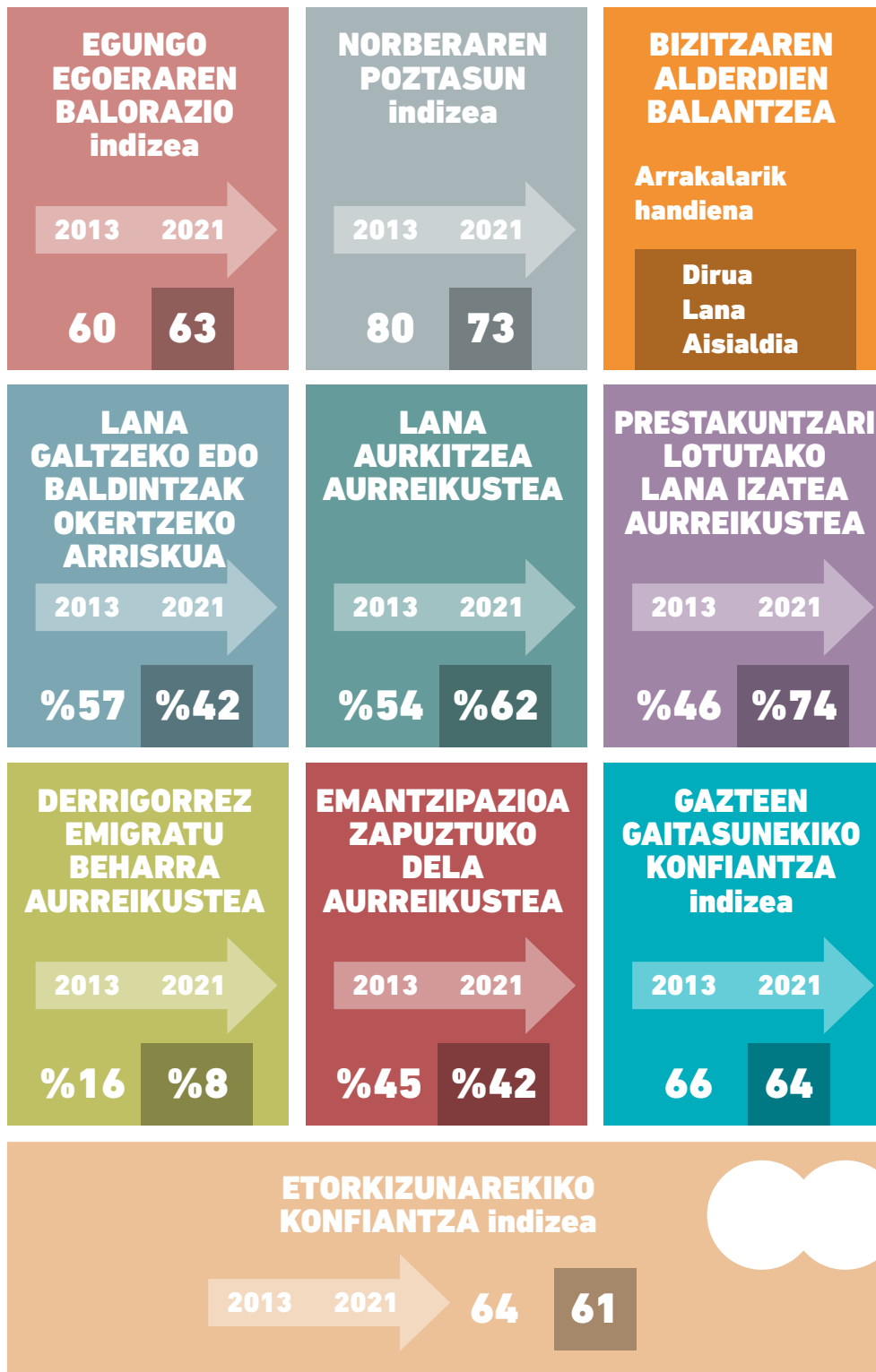
Emaitza nagusiak

- COVID-19aren pandemia eragin negatiboa izaten ari da 15 eta 29 urte bitarteko Euskadiko gazteen artean, eta hori **norberaren poztasun indizean** islatzen da, indize horrek 2020an eta 2021ean serieko puntuaziorik txarrenak lortu baititu, nahiz eta puntuazio horiek oraindik altuak diren, 100etik 74 eta 73, hurrenez hurren.
- **Egungo egoeraren balorazioa** ere nabarmen jaitsi zen 2020an (2019an 100etik 70 puntu izatetik 2020an 64 puntu izatera pasatu zen), eta 2021ean puntu bat gehiago galdu du eta 63 puntukoa da.
- **Bizitzaren alderdien balantzeak** erakusten du gazteen gabeziarik handienak ekonomia-, lan- eta aisialdi-arloetan daudela, arlo horietan gazteek sentitzen duten gogobetetze-maila ematen dieten garrantzi-mailatik urrun baitago.
- Enpleguari dagokionez, egoeraren pertzepzioa hobea da; izan ere, lanean ari diren gazteen artean **lana galtzeko edo lan-baldintzak okertzeko arriskua** 6 puntu jaitsi da 2020tik 2021era, % 48tik % 42ra, hain zuzen ere. Hala ere, 2021ean hautemandako arriskua pandemia aurreko urteetako (2017-2019 aldia) baino altuagoa da, nahiz eta 2013 eta 2015 bitartean izandako zifra negatiboetara ez iritsi.
- Langabezian daudenen artean, ordea, urtebeteko epean **lana aurkitzea aurreikustea** jasotzen duen adierazleak bi puntu galdu ditu 2020 urtearekin alderatuta; langabezian dauden gazteen % 62k uste du urtebeteko epean lana aurkituko duela, eta aurreko urtean, berriz, % 64k. Baina datu hori 2019an erregistratutakoarekin alderatzen badugu (urte horretan enpleguaren susperraldiak 2013an hasitako seriearen emaitzarik onena lortu zuen: % 92), jaitsiera 30 puntukoa da. Pandemiak kalte egin die, batez ere, lan bila ari diren gazteen itxaropenei.
- Ikasleen artean, **prestakuntzari lotutako lana izatea aurreikusteak**, hau da, ikasketak amaitzean beren prestakuntzarekin bat datorren enplegua aurkitzeko itxaropena islatzen duenak, azken urteetako zifrei eusten die, nahiz eta 2020 urtearekin alderatuta bi puntu galdu dituen. 2021ean hamar ikasketik zazpi (% 74) uste dute formakuntzari lotutako lana aurkituko dutela ikasketak amaitzen dituztenean, 2019ko edo 2017ko ehuneko bera, eta 2013an jasotakoa (% 46) baino askoz handiagoa.
- **Derrigorrez emigratu beharra aurreikusteak** behera egin du, eta serieko mailarik baxuenean dago; gazteen % 8k soilik uste du etorkizunean atzerrira joan beharko duela lanera, nahi gabe. Ehuneko hori oso urrun dago 2013an jasotako % 16tik. Orduan, krisi-egoeraren eta langabezia-tasa handiaren ondorioz, gazte batzuek aukera hori beren lan-arazoaren konponbidetzat hartzen zuten.
- Urtebeteko epean beren kontura bizi nahiko luketen eta hori egiterik izango ez dutela uste duten gazteen ehuneko, alde batetik, eta emantzipatuta egonik gurasoen etxera itzuli beharko direla uste dutenena, bestetik, batera hartuta, ia ez da aldaketarik ikusten 2020tik 2021era (2020an gazteen % 41 zegoen egoera horretan eta 2021ean % 42). **Emantzipazioa zapuztuko dela aurreikuste** hori jasotzen duen adierazlearen balioa 2019an izandakoaren antzekoa da, urte horretan lortu baitzen seriearen emaitzarik onena (% 40).
- **Gazteen gaitasunekiko konfiantza-indizeak**, elkarrizketatutako pertsonen euskal gazteei zortzi ezaugarrietan (langilea, arduratsua, kualifikatua, parte-hartzailea, ekintzailea, idealista, autonomia eta solidarioa izatea) ematen dieten batez besteko puntuazioa adierazten duenak, 2013tik hona izandako emaitzarik txarrena lortu du eta, Oti 100era doan eskalan, 64 puntukoa da 2021ean.

- **Etorkizuneko konfiantza-indizea** kalkulatzeko kontuan hartzen dira bost urteko epean norberaren, gazteriaren eta Euskadiren egoerek izango duten bilakaerari buruzko aurreikuspenak, eta horiek okertu egin dira. 2021ean lortutako emaitza, 100etik 61 puntukoa, seriearen txarrena da.
- **2021eko emaitzen eta 2013an, seriearen hasieran, erregistratutakoen arteko alderaketak** erakusten digu une batean eta bestean bizi izandako errealitateak oso desberdinak direla. 2013an erregistratu ziren 2009ko krisi ekonomiko-finantzarioaren ondoriozko langabezia-tasa handienak. 2021ean, inkesta egin zen unean, Covid19aren pandemiaren seigarren olatuan geunden, eta horrek eragina izan zuen, ez bakarrik lan-arloan, baita osasun fisiko eta mentalean eta aisialdiaren eta gizarte-harremanen esparruan ere, besteak beste.
- Hala, ikusten dugu 2021ean enpleguari buruzko adierazleek nabarmen egin dutela hobera 2013arekin alderatuta: 15 puntu jaitsi da gazte langileen enplegua galtzeko edo prekarizatzeko arriskua, eta enplegua aurkitzeko itxaropenak, berriz, hazi egin dira, bai langabezian dauden pertsonen artean (8 puntu), bai ikasleen artean (28 puntu). Bestalde, atzerrira nahi gabe lan egitera emigratu beharko zutela uste zutenen ehunekoa erdira jaitsi da (% 16tik % 8ra).
- Hala ere, gazteen bizitzan lanekoak baino alderdi gehiago daude eta, horregatik, 2013tik 2021era uneko balorazioa 3 puntu hobetu bada ere, gogobetetasun pertsonala 7 puntu jaitsi da eta etorkizunarekiko konfiantza ere 3 puntu jaitsi da.

Aurrera Begira 9 urte

HITZAK: DISKURTSO KUALITATIBOIA

Aurreko atalean ikusi ahal izan dugu gazteen pertzepzioetan izan den bilakaera, baina bilakaera horren arrazoiak azaltzen saiatzeko, inkestekin batera, Euskadiko 21 gazte elkarrizketatu dira sakon. Elkarrizketetan gazte horiei beren egoera, kezkak, aurreikuspenak eta abar deskribatzeko eskatu zaie¹

1. Egoera pertsonalaren balorazioa

Elkarrizketatutako pertsonen profilak askotarikoak izan direnez, deskribatu dituzten egoera pertsonalak ere desberdinak izan dira. Elkarrizketen prozesuan, oraindik ikasten ari diren eta inoiz lan-esperientziarik izan ez duten gazteak aurkitzen ditugu, baita lan-esperientzia ugari izan dituzten gazteak ere; gurasoekin bizi diren pertsonak eta emantzipatuta denbora daramaten beste gazte batzuk; atzerrian edo beste autonomia-erkidego batzuetan denbora batez bizi izan diren gazteak, baina baita hori egiteko asmorik ere ez duten gazteak ere. Beste herrialde edo autonomia-erkidego batzuetako pertsonak ere agertzen dira, Euskadira etorri direnak, bai eta Euskadiko gazteak ere, lan egitera joan eta kanpoan bizi nahi dutenak.

Hala ere, eta aipatutako egoera pertsonalak askotarikoak izan arren, oro har, elkarrizketatutako gazte gehienak pozik daude beren egungo egoerarekin.

«Sí, estoy satisfecho con mi actual situación personal». (Gizona, 22 urte)

«Sí, estoy satisfecha». (Emakumea, 24 urte)

«Bai. Oraitxe egoera pertsonalarekin oso pozik nago». (Gizona, 21 urte)

«Pero, no, la verdad, yo estoy muy contento con mi vida y creo que es uno de los momentos en los que más contento he estado con mi vida». (Gizona, 18 urte)

«Entonces hay que decir que, no sé, que estoy bastante satisfecha con mi vida y tal. Yo siempre digo que, si muriese hoy, yo estaría contenta con todo lo que he hecho». (Emakumea, 19 urte)

Talde horren barruan, pertsona batzuk pozik daude beren bizitzako alderdi guztiekin, eta batzuek balantze positiboa egiten dute, baina alderdiren bat edo beste hobetuko lukete.

«Sí, sí. Igual habría un punto que podría mejorar, pero...» (Emakumea, 26 urte)

Ikusi da pertsona askok, beren egoeraren balorazioa egiterakoan, garrantzi handia ematen diotela lanari, uste baitute lan egonkorra izateak beren bizitzako beste alderdi batzuekin pozik egoteko aukera ematen diela.

«Y entonces siempre he estado en búsqueda activa de empleo, hasta que encuentro este trabajo en el módulo, en el cual me encuentro súper, súper contenta, no pensaba que pudiera sentirme realizada en un trabajo». (Emakumea, 29 urte)

«Después de lo de ayer [renovación de contrato], positiva. Después de que me hayan dicho esto, bastante positiva». (Gizona, 22 urte)

¹ Aipamenak egin diren hizkuntzan utzi dira.

«Y, al encontrar trabajo tan pronto, pues igual si llego a estar más tiempo sin encontrar trabajo, pues la situación igual hubiese sido diferente. Pero al encontrar trabajo tan pronto y no estar un tiempo ahí como colgado en el limbo de no sé qué hacer, pues estoy bastante bien». (Gizona, 23 urte)

Bestalde, eta agerikoa denez, badira beren egoerarekin pozik ez dauden pertsonak ere, eta, kasu horietan, badirudi asebetetze-ezaren adierazle komun bat dagoela: lana edo horren falta. Kexu dira lan-merkatuaren egoera txarragatik eta lan-baldintzengatik, eta adierazi dute lan-ezgonkortasuna dela haien nahigabearen eragilea.

«El tema del sueldo, el tema condiciones, pues en cuanto a trato laboral, permanencia, indefinidos y demás es horroroso». (Emakumea, 25 urte)

Azken bost urteetako egoeraren bilakaerari dagokionez, elkarrizketatutako ia pertsona guztiek uste dute hobera egin duela. Askok uste dute beren egoerak hobera egin duela, orain lehen ez zuten egonkortasuna dutelako. Lana izateak egonkortasuna eman diela esan dute, eta orain duten egonkortasunak pertsonalki modu positiboan eragiten diela adierazi dute. Elkarrizketatu askok diote orain, adibidez, ikasten ari zirenean ez zuten dirua dutela, eta horrek askatasun handiagoa ematen diela.

«Mi situación personal ha mejorado porque yo hace 5 años estaba en segundo de Bachiller, creo o algo así. Al final lo único que hacías era estudiar y poco más. Además, en bachiller que era estudia, estudia, estudia. Entonces ahora ha mejorado. Trabajando tienes cierta solvencia económica, puedes hacer tus cosas, un viaje, comprarte algo sin “ay, aita, déjame”. La mía ha supuesto ese paso, entonces ha mejorado». (Gizona, 22 urte)

«Antes, por ejemplo, tenía que pedir dinero a mis padres para salir a tomar unas cervezas o lo que sea y ahora me lo pago yo». (Emakumea, 24 urte)

Halaber, batzuek hazkunde pertsonalari egotzi diote hobekuntza, azken bost urteetan hazkunde handia izan dutela uste baitute, batez ere pertsonalki. Helduagoak direla uste dute, lehen baino askoz gehiago dakitela eta euren burua hobeto ezagutzen dutela. Orain lehen baino askoz hobeto molda daitezkeela diote, eta lehen ezin zituzten egoerak kudeatzeko gai direla.

«Yo creo que es importante intentar evolucionar y sí que es verdad que hace cinco años, sé mucho más que hace cinco años, emocionalmente mucho mejor que hace cinco años, a ver sí que es verdad que sigo viviendo con mis padres, pero por lo demás, a ver, yo creo que es una mejoría, pero es una mejoría lenta. No sé, a mí la verdad es que me gusta mi vida, pero así es una vida cómoda». (Emakumea, 30 urte)

«Luego, a nivel de crecimiento personal y así ...pues sí que considero que los últimos 5 años que han sido bastante, bastante importantes o sea a nivel personal creo que he evolucionado mucho en muchas cosas y que, pues me ha servido para madurar, para conocerme, para tener más herramientas para gestionar cosas...». (Emakumea, 29 urte)

Era berean, batzuek uste dute beren egoerak ez duela hobera edo okerrera egin, baizik eta desberdina dela. Duela bost urte haien egoerak zenbait alde on zituela uste dute, baina oraingoak beste alde on batzuk ere badituela uste dute.

Bestalde, badira lehenago hobeto zeudela diotenak, kezka gutxiago baitzituzten. Uste dute beren egoerak okerrera egin duela, lehen ez zituzten erantzukizunak eta betebeharrak hartu dituztelako. Ikasten ari zirenean, adibidez, ez zuten lanik aurkitzeaz arduratu beharrik. Ikastea zen haien betebeharrak, eta ez zien

etorkizunak ardura. Orain, berriz, ikasketak amaitu ondoren, egoera zailagoei egin behar diete aurre.

«Ha empeorado y creo que bastante, bastante. Sobre todo, porque he perdido calidad de vida, porque he pasado de ser un mero integrante a ser el integrante de una familia, ¿sabes? Porque no es lo mismo vivir con tus padres, que te paguen todo, a que vivas con tus hijos y ser tú el que se tiene que hacer responsable, ¿no?». (Gizona, 28 urte)

«Bueno, yo diría que igual mi situación personal ha empeorado, porque ahora mismo, o sea, cuando estás estudiando, por lo menos a mí me ha pasado, estás centrada en estudiar y ya está [...] Ahora que ya no estudio, mi cabeza está más preocupada del futuro en ese sentido, porque ahora mismo no tengo nada que me haga tener esa estabilidad». (Emakumea, 23 urte)

Etorkizunari begira beren egoeraren bilakaerari dagokionez, elkarrizketatutako pertsona guztiek espero dute datozen bost urteetan hobetzen jarraituko dutela. Gehienek espero dute bost urte igaro ondoren lortuko dituztela beren helburuak, eta, beste behin ere, lan on bat lortzean datza hobekuntzaren pisu guztia, horrek ahalbidetuko baitie nahi duten egonkortasuna lortzea. Gehienek helburu nagusia profesionalki garatzea eta egonkortasuna izatea da. Hala ere, beste helburu batzuk ere aipatzen dituzte, hala nola emantzipatzea, etxebizitza bat erostea edo seme-alabak izatea.

«Hombre, espero estar mejor, la verdad, las cosas como son». (Gizona, 22 urte)

«Pues, en principio, espero que mejor, porque si continúo en esta empresa, pues entiendo que iré evolucionando tanto el tema económico como el tema de obligaciones, de hacer un poco más cosas en la empresa». (Gizona, 23 urte)

«Espero que mejore. Espero ir abriéndome un camino y al final conseguir algo en lo que me quiera yo dedicar». (Emakumea, 23 urte)

«Pues no sé, espero que dentro de 5 años tenga un trabajo, seguir aprendiendo ¿no? porque al final pues aprendemos siempre, pero... pues estar en un trabajo que me guste si se puede, que no sé no sé la verdad». (Emakumea, 21 urte)

«¿Dentro de cinco años? Pues intentar resolver las cuatro o cinco cosas que tengo sin hacer de mi lista, ver si realmente quiero seguir con eso o... no sé». (Emakumea, 30 urte)

«Yo creo que será mejor. Ya te he comentado, si sigo en este trabajo, que mi intención es que sí, probablemente gane más de lo que gano ahora. Y, en temas de pareja, entiendo que, en cinco años, algún hijo tendré, supongo». (Gizona, 31 urte)

Beren inguruko beste gazte batzuen egoerari buruz galdetzean, askotariko erantzunak eman dituzte: pertsona batzuek uste dute beren egoera inguruko gainerako gazteena baino hobea dela, beren egoera besteena bezalakoa edo antzekoa dela uste dute beste gazte batzuek, egoera okerragoan daudela uste duten gazteak ere badaude, baita beren egoera ez dela ez hobea ez okerragoa, baizik eta desberdina dela uste dutenak ere, haien helburuak, erantzukizunak eta lehentasunak eta gainerakoak desberdinak direlako. Azpimarratu behar da konparazio-puntu nagusia lan-egoera izan dela; izan ere, beste behin ere, elkarrizketatutako pertsonen lan ona izatean oinarritzen dute beren ongizatea. Era berean, pertsona batzuek uste dute gainerakoak baino hobeto daudela

independizatuta daudelako, eta, beraz, hori ere garrantzitsua da beren egoeraren balantzea egiteko orduan.

«Pues hay gente que está mejor, que tienen mejores condiciones laborales y gente que está peor. Yo diría que bueno yo estoy en el medio». (Emakumea, 31 urte)

«Veo grande, o sea, por eso, me siento muy afortunado porque sí que veo grandes diferencias. Bueno, es verdad que a lo mejor... O sea, hay alguna persona de mi entorno que sí que podría estar en una situación parecida a la mía a nivel laboral, pero, por ejemplo, en el mundo concreto de la psicología, las personas de mi entorno que tienen mi edad están peor que yo, porque creo que en ese ámbito está un poco complicada la cosa». (Emakumea, 29 urte)

«La verdad es que no sé, no sé cómo decirte, no porque, es que se lo puede mirar desde una perspectiva de, dependiendo en qué perspectiva lo miras, pues puede ser mejor o peor». (Gizona, 28 urte)

«Bueno, en algunos aspectos parecidos y en otros distintos, ¿no? Al fin y al cabo, son distintas personas. Yo creo que yo personalmente tengo como una mirada más hacia el extranjero y hacía viajar y tal y que mi cuadrilla o mi familia que son más de quedarse aquí». (Emakumea, 21 urte)

«Es, bueno, a ver, mejor en algunos ámbitos sí podría considerarse mejor, porque he tenido la suerte de haber encontrado trabajo prácticamente cuando salí de la carrera». (Emakumea, 25 urte)

2. Lehetasunak eta gai garrantzitsuak

Atal honetan, elkarrizketatuek beren bizitzan garrantzitsutzat edo lehenatasunezkatzat jotzen dituzten gaiak buruz hitz egingo da, baita beren ustez funtsezkoa dena beren inguruko gazteentzat ere garrantzitsua den ala ez ere.

Bizitzako gai garrantzitsuenei dagokienez, denbora libre da zerrendaburu. Denborari, aisialdia izan eta gozatu ahal izateari eta familiarekin eta lagunekin partekatzeari balio handia ematen diote elkarrizketatutako gazte askok.

«Ahora mismo, poder disfrutar del tiempo libre que se tiene, no es mucho en mi caso, pero bueno, disfrutarlo, pues, yo qué sé, con la familia o con amigos». (Gizona, 22 urte)

«Ahora mismo, al tiempo libre. Al usar el tiempo libre que tienes del trabajo, porque yo trabajo hasta las 18:00, y eso no te da mucho margen a nada. Entonces el usar el tiempo libre bien, el salir de casa». (Emakumea, 24 urte)

«Pues, sobre todo, yo diría que el tiempo libre que tienes, porque al final lo puedes aprovechar para estar con tu familia o para estar con tus amigos, o para hacer actividades que a ti te llenan, solitariamente o como quieras». (Gizona, 23 urte)

«Pues, por ejemplo, el tiempo que proporcionamos a las personas. Me parece... Es algo que he podido igual aprender a las malas, pero sobre todo con el confinamiento del año pasado». (Emakumea, 25 urte)

Hainbat aldiz aipatu dituzten lehenatasuneko beste gai batzuk familia, lana, osasuna, gizarte-harremanak, adiskidetasuna eta egonkortasuna dira.

«También con la pandemia y tal, el tema de salud es bastante importante, porque si no, poco puedes hacer». (Gizona, 22 urte)

«Nire ustez, bi gauzei ematen diet inportantzia. Alde batetik, lana. Argi dago lanak inportantzia duela. Azken finean hori da beste gauza askoren oinarria. Baina, beste alde batetik, denborari ematen diot garrantzia, nire jendearekin pasatzea». (Gizona, 24 urte)

«Entonces yo la familia para mí sí que es uno de los pilares, pero a lo que más importancia le doy es a tener un grupo de amigos en los que confío y con los que me siento a gusto y puedo ser yo mismo». (Gizona, 31 urte)

«Pues le doy valor a realizar un trabajo que te guste, porque al final le dedicamos muchas horas al trabajo. Un trabajo que te guste y también que te sientas reconocida económicamente o por las condiciones, en general, laborales, no solo económicas y le doy valor a tener también tiempo libre de calidad». (Emakumea, 29 urte)

«Yo creo que tener estabilidad, sobre todo. Es decir, el irme a la cama y dormirme en un minuto como hago casi todos los días. El no tener ningún problema en la cabeza y eso quiere decir que, pues que estoy bien con mi pareja, con mi familia, con mis amigos... Y que en el trabajo me vaya bien». (Gizona, 31 urte)

Gehienek lana funtsezkotzat jotzen dute bizimodu lasaia eta betea izateko. Gazte askok diote alderdi batzuk lotuta daudela eta ezin direla existitu batzuk beste batzuk gabe. Lana garrantzitsua dela adierazi dute, baina egonkortasuna edo ongizatea bezalako beste gauza garrantzitsuago batzuk lortzea ahalbidetzen duen bitartekoa delako.

«Pero no diría que lo más importante, por ejemplo, por lo menos, que es a lo que más horas le dedico, sea el estudio o el trabajo. Considero que sí es un medio, pero para mí no es lo más importante». (Gizona, 23 urte).

Uste dute, lan egonkorrik gabe, bizitzaren beste alderdi batzuetan ezin dela ondo egon, ezin delako egonkortasunik izan eta, egonkortasunik gabe, ezin delako harreman sanorik eraiki, ezta ondo bizi ere.

Egonkortasunaz hitz egiten dutenean, ekonomiaz gain, emozionalaz ere hitz egiten dute. Azken hori funtsezkoa da elkarriketatutako pertsona askorentzat, eta garrantzi handia eman diote gai horri. Osasun mentala nahiko gai errepikakorra izan da, eta gazte askok hitz egin dute horri buruz galdetu gabe. Guztiek uste dute funtsezkoa dela, eta garrantzi eta ikusgarritasun handiagoa eman behar zaiola.

«Creo que habría que darle más importancia de la que se le da o dársela por lo menos siempre, no solo cuando pasa». (Gizona, 22 urte)

«Lo del bienestar emocional en estos últimos años, sobre todo desde la Covid se le está dando un punch bastante grande y creo que es algo a tener en cuenta, que no es quejarse por quejar». (Emakumea, 23 urte)

«Esto de la salud mental que está últimamente saliendo bastante, o sea, me parece muy importante». (Emakumea, 26 urte)

Hainbat pertsonak adierazi dute terapiara doazela eta ez direla horretaz lotsatu behar, oso beharrezkoa baita.

«Sí, porque, o sea, yo ya empecé yendo a terapia, o sea, yo personalmente voy a terapia». (Emakumea, 25 urte)

«O sea, a nivel mental, aparte de los demás traumas que tengo infantiles y demás, sí que es verdad que siempre he intentado tratarlos con una psicóloga o psicólogo». (Emakumea, 26 urte)

Badira osasuna eta lagunak, lana eta dirua baino askoz ere garrantzitsuagoak direla uste dutenak ere.

«Y trabajo y dinero, serían puntos que pondría algo más bajos. Creo que me podría adaptar a una vida con esas otras dos cosas anteriores, yo creo que te puedes adaptar fácilmente a un horario de tarde o a unos ingresos irregulares, que igual tu familia los puede suplir. Creo que lo más importante amistad, familia y salud». (Gizona, 31 urte)

Honako hauek ere aipatu dira: ingurumenaren garrantzia, klima-aldaketa, seme-alabak, independentzia ekonomikoa eta pertsonala, animalien ongizatea, bidaiatzea, pandemia amaitzea, bizimodu erosoak izatea, norberak nahi duen bezala bizitzea, etab.

«Mis hijos. Mis hijos son lo más importante en mi vida y yo creo que, que ellos tengan una vida cómoda es ahora para mí, que ellos tengan una vida sin tener que pasar ninguna necesidad, para mí es lo más importante». (Gizona, 28 urte)

«Sí que es verdad que ahora se está hablando mucho del cambio climático. Es importante ser consciente de hasta qué punto podemos hacer individualmente algo». (Emakumea, 30 urte)

Inguruko gazteek gauza berberei garrantzia ematen dietela uste dutenak galdetu zaienean, gehienek baietz esan dute, oro har kezka berberak dituztela uste baitute.

«No, yo creo que está bastante acorde con lo que hablo con mis diferentes grupos de amigos, que son prácticamente todos de mi edad». (Emakumea, 30 urte)

«Sí, sí. A mi alrededor sí, pero también es cierto que por el mundo laboral en el que vivo o sea en que me muevo y tal también ves a gente de... pues para las que el trabajo está en los principales... a ver, el trabajo, la carrera profesional, ganar dinero y tal pues igual está más unas escalas por encima de lo que está para otros». (Emakumea, 29 urte)

«Yo creo que tenemos objetivos parecidos la mayoría». (Gizona, 23 urte)

Hala ere, batzuek adierazi dute lehentasunak partekatzen dituzten arren, maila desberdinetan egiten dutela. Iritzi orokorra, ordea, askotan pertsonaren eta bere egoeraren arabera da.

«Nik uste dut berdintsu dela. Maila ez da berdina izango, bakoitzak daukan esperientziagatik edo bakoitzak daukan motxilagatik gauza batek edo beste batek pisu handiago izango du. Baina, berez, zentzu horretan, interes berdinak dauzkagu». (Gizona, 24 urte)

Iritzi desberdinak daude pandemiak bere lehentasunak aldatu ote dituen. Alde batetik, aldatu ez direla uste dutenak daude; bestetik, kontrakoak pentsatzen dutenak daude, eta, tartean, beren lehentasunak berretsi egin direla uste dutenak.

«Yo creo que, o sea, no, no han cambiado. Porque es verdad que ahora valoro más el tiempo que proporcionamos, pero igual que valoro la salud de mi entorno, esa siempre la he valorado y la he cuidado muchísimo». (Emakumea, 25 urte)

«No. Para mí no. La verdad que no y, además, aprovechando la pandemia, por ejemplo, pues, ya que no tenía que luchar para tener trabajo y demás, he podido aprovechar más de mi hija». (Emakumea, 26 urte)

«No, diría que no. Mis hábitos sí, ya te digo, ahora hago más deporte que ir de bares, pero no mucho más allá de eso». (Emakumea, 31 urte)

«Se han reforzado. No diría que han cambiado, sino que se han reforzado». (Gizona, 23 urte)

Beren lehentasunak aldatu direla uste dutenek, adibidez, familia, lagunak, aire librea, mugitzeko askatasuna eta pertsoneri eskaintzen zaien denbora aipatzen dituzte garrantzia hartu duten arlo gisa. Pertsona batzuek diote orain gehiago bisitatzen dutela familia eta gehiago zaintzen dituztela familia-harremanak. Badira, halaber, planak egiteari utzi dioten eta egunerokotasunean arreta handiagoa jartzen duten hainbat pertsona ere. Eta bizimodua aldatu duten pertsonak ere aurkitu ditugu, eta orain jarduera gehiago egiten dituzte aire zabalean, kirol gehiago ere egiten dute.

«Sí, sí, sí, por ejemplo, ir a ver a la familia. Yo, por ejemplo, del fin de semana, uso un día para ir a ver a la familia. A los abuelos, sobre todo. No les ponía prioridad el ir un día al fin de semana. Iba pues igual dos al mes». (Emakumea, 24 urte)

«Lo de hacer planes a futuro ya no es tanto hacer planes a futuro, sino hacer planes a presente». (Emakumea, 23 urte)

«Sobre todo, igual después de la pandemia, igual es una tontería, pero estar al aire libre, disfrutar, sin más, de un árbol, del verde del monte». (Emakumea, 23 urte)

3. Pandemia eta horren ondorioak

Pandemiaren kasuan ere iritzi eta esperientzia desberdinak daude. Pertsona batzuei asko eragin die, eta beste batzuei ez die batere eragin; batzuek uste dute mesede egin diela, eta beste batzuek, berriz, kalte egin diela. Kasu batzuetan ez da beharrezkoa izan gai horri buruz galdetzea, elkarrizketatuek beraiek aipatu baitute. Beste kasu batzuetan, ordea, beharrezkoa izan da horri buruz galdetzea.

Pertsona batzuek uste dute mesede egin diela, batez ere profesionalki; izan ere, lan egiten duten sektorea dela-eta, ez zaie lanik falta izan. Hori da funtsezko zerbitzuetako langileen kasua, hala nola osasun-langileena, gizarte-langileena edo supermerkatuetako langileena. Pertsona horiek adierazi dute beren lan-kargak handitu egin direla eta ia ez dutela konfinamendurik izan, lanera joateko ateratzen baitziren.

«Sí, o sea, en cuanto a lo logrado, me fue muy bien, porque a mí no me faltó trabajo en ningún momento. Además, de hecho, era de las pocas personas que tenía la fortuna de salir de casa y yo trabajaba presencialmente en el Ayuntamiento». (Emakumea, 25 urte)

Onura pertsonala jaso dutela uste dutenak ere badaude, konfinamenduak aukera eman baitie beren familiekin denbora gehiago pasatzeko. Etxean gurasoekin denbora eta jarduerak partekatzea zer zen ez zekiten pertsonak dira. Eskertuta sentitzen dira eta asko gozatu dutela diote.

«Entonces para nosotros fue tiempo de familia, tiempo de vamos a jugar a cartas, que yo en la vida había tenido eso. Tiempo de realmente disfrutar». (Emakumea, 19 urte)

«Azkenean, familia eta lagunen arteko erlazioa handiagotu da. Azkenean egon garelako gure artean bakarrik. Batzen ginenean oso gutxi ginen. Orduan, bakarrik familia batzen ginen. Familia, bueno, bost gara etxean.

Gurasoak eta 2 anai-arreba ditut. Orduan, bostak batzen ginen eta bostak egonda, azkenean erlazioa handiagotzen da». (Gizona, 21 urte)

Oro har, elkarrizketatutako askok uste dute pandemiak eragin positiboa izan duela familiarteko zein lagunekiko harremanetan, harreman onak eta garrantzitsuak indartu eta sendotu egin baitira.

«Azkenean juntatzen zinelako egunero berdinekin. Orduan, egunero berdinekin juntatzen zinenez, orain ere jarraitzen duzu juntatzen berdinekin. Igual egia da galdu duzula beste lagun kopuru bat lehen juntatzen zinena. Baina gertuko lagunak oraindik lagunak dira». (Gizona, 20 urte)

«Claro, es que ahí yo creo que se ha visto la relación que de verdad era fuerte y que es que yo con mi pareja, al final, ella no trabaja y, desde antes incluso de la pandemia, pasábamos mucho tiempo juntos, porque casi siempre cuando volvía de trabajar, pues hacía algún plan yo con ella». (Gizona, 31 urte)

Elkarrizketatutako pertsona guztiak bat datoz familia-harremanak indartu egin direla esatean, konfinamenduak elkarrekin denbora asko pasatzeko eta partekatze aukera eman baitie, eta, beraz, positibotzat jo dute. Pandemiak senideengana hurbildu dituela eta elkarrekin kalitatezko denbora pasatzeko aukera eman diela uste dute. Askok diote ez zekitela zer zen gurasoekin etxean denbora pasatzea, pandemia baino lehen, laneko konpromisoak zirela eta, ezinezkoa zitzaielako hori egitea. Oro har, pandemiak benetan garrantzitsuak diren pertsonengana hurbildu dituela eta hainbeste ez zirenengandik urrunditu dituela esan dute, beraz, balantzea positiboa da.

«Entonces a mí me ha beneficiado en el sentido de que quizá las otras personas que tengo por ahí, desperdigadas, pues han tenido más ganas de conectar y yo encantadísima de la vida». (Emakumea, 29 urte)

«Yo creo que todo este tema de la pandemia ha fortalecido mucho más las relaciones, porque antes, por ejemplo, nosotros en mi familia, sobre todo familia paterna, no teníamos la costumbre, o felicitábamos el cumpleaños, pero muchas veces se nos despistaba y daba igual, ¿no? Y cogimos la costumbre de hacer videollamada en los cumpleaños y, de hecho, la mantenemos». (Emakumea, 25 urte)

«Yo creo que han cambiado, igual podría decir que han cambiado a mejor porque igual con la familia con la que tal vez no tenías tanta conexión, igual ahora has dejado de tenerla, o sea, era algo que iba a pasar, pero la pandemia como que ha acelerado mucho las relaciones. Entonces ha unido mucho a la gente con la que estabas unida». (Emakumea, 23 urte)

Bestalde, pertsona batzuek eragin negatiboa jasan dute. Batzuek ikasketak eta praktikak etenda ikusi dituzte, eta zereginik gabe aurkitu dira.

«No, yo todo el tema de, por ejemplo, las clases online y todo esto no lo he vivido, porque claro, el tema... yo cuando estuve lo que es la pandemia que estuvimos confinados, eso fue cuando me cortaron las prácticas, entonces a mí lo que me pasó es que no tuve prácticas. O sea, me limitaron. Tenía que hacer no sé cuántas horas, pues tenía que hacer menos por el tema este». (Gizona, 23 urte)

«O sea, yo hice la mitad del máster presencial y la otra mitad online, porque en marzo ya nos mandaron para casa». (Emakumea, 23 urte)

Konfinamenduan benetan gaizki pasatu zutela dioten pertsonak ere aurkitu ditugu, ezin izan zirelako atera edo bere senide eta lagunak ikusi ezin zituztelako. Pertsona batzuek psikologikoki eta emozionalki txarto pasatu dute, eta une gogorrak bizi izan dituzte.

«Entonces fueron cuatro meses en los que yo ya estaba con una mochila bastante cargada emocionalmente, pues añadido a estar limitada a ver a tu pareja y estar cuatro meses con videollamadas solamente, porque el confinamiento lo pasamos juntos, pero, claro, el resto, luego, como estaba lejos, ya no podía verlo». (Emakumea, 25 urte)

«Emocionalmente sí que ha sido complicado en el sentido de que claro yo me encontraba con que estaba en Vitoria, que mis amigas de toda la vida, mi familia estaba en Eibar y yo no podía moverme a Eibar, por ejemplo, por las restricciones». (Emakumea, 31 urte)

Azkenik, batzuek diote pandemiak ez duela inolako eraginik izan, uste baitute haien bizitzak ez direla batere aldatu. Egunerokotasunarekin jarraitu dute, eta ez dute inolako kalterik jasan.

«La pandemia en sí a mí no me ha afectado en nada. ¿Por qué? Porque no he tenido gente cercana afectada por ella directamente por enfermedad. Y luego los que se han infectado no han tenido la gravedad de otros. Y después, pues yo en mi sector de actividad no he parado. O sea, con o sin pandemia, sigo trabajando igual». (Gizona, 28 urte)

«Yo es que la verdad lo pasé muy bien en la pandemia. Es que, laboralmente, empecé a trabajar un mes antes en la empresa donde estoy ahora, entonces, fue estar un mes en la oficina e ir para casa. Entonces, en sí me tiraba todo el día trabajando, pues luego en vez de estar con ordenador, pues jugaba a videojuegos, estaba con mi hermana haciendo el tonto». (Emakumea, 24 urte)

4. Lana

Atal honetan, lan-egoera propioa aztertzen da, baita lan-merkatuaren egoerari eta lan-baldintzei buruz duten iritzia ere.

Azpimarratu behar da elkarrizketatutako pertsona guztiek adierazi dutela alderdi hori oso garrantzitsua dela, eta horietako asko bat datozela esatean bai lan-merkatuaren egoera bai gazteen lan-egoera prekarioak direla eta ez direla oso baikorrak horri dagokionez. Uste dute lan-merkatua oso gaizki dagoela, eta esan dute eskaintzen zaizkien lan-baldintzak tamalgarriak direla eta ez dietela uzten egonkortasuna izaten; horregatik, oso zaila egiten zaie independizatzea, soldatak ez baitie uzten etxebizitza bat eskuratzen. Era berean, uste dute ez dagoela lan-aukera handirik, eta uste dute gazteen aldeko apustu handiagoa egin beharko litzatekeela, horiek baitira etorkizuna.

Elkarrizketatutako pertsonen lan-egoera pertsonalak eragin handia du haien gogobetetze-mailan eta inguruko beste gazte batzuekiko konparazioan baita ere. Askok zorionekotzat jotzen dute beren burua, batez ere beste gazte batzuekin alderatuta; izan ere, ikasketak amaitu bezain laster lanpostu bat lortu ahal izan dute, eta lanpostuan jarraitzeko eta profesional gisa garatzeko aukera ikusten dute.

«Yo es que he tenido mucha suerte, o sea, yo la primera entrevista que igual tuve, no, pero la segunda ya conseguí trabajo». (Emakumea, 24 urte)

Frustratuta sentitzen direla dioten pertsonak ere aurkitu ditugu, baldintza hobeak merezi dituztela uste baitute. Zenbaitek esan dute, ikasketak amaitu dituenetik, praktika bat bestearekin kateatu duela, baina ez duela lortu baldintza onak dituen lan-kontraturik.

«Bueno, yo, digamos, que voy de beca en beca, básicamente. Quiero decir que no es algo que he encontrado y que me van a hacer un contrato, pues no». (Emakumea, 23 urte)

Oro har, gehienak bat datoz esatean lan-egoera ez dela ona, are haratago doazenak ere badaude, eta honako termino hauek erabiliz kalifikatzen dute: «Prekarioa», «Zaborra», «Zaila», «Lazgarria» eta «oso zaila», besteak beste. Hala ere, elkarrizketatutako pertsona askok uste dute sektorearen mende dagoela, sektore batzuetan egoera nahiko ona baita (osasan-sektorean, adibidez).

«Son malísimas. O sea, el tema del sueldo... Ya no vamos a entrar en tema de vacaciones, esas cosas ya se quedan en un segundo plano». (Emakumea, 25 urte)

«Dependiendo del sector, más favorable o menos». (Gizona, 22 urte)

«Yo creo que oportunidades no hay muchas. Sí que las hay, pero al final yo creo que muchas veces económicamente no están bien pagadas». (Gizona, 23 urte)

«Yo creo que todos los vascos, o sea, está difícil en general». (Emakumea, 26 urte)

Hala ere, gazteentzat lan-aukerak badaudela uste duten pare bat pertsona ere badaude, baina gazte batzuek ez dituzte aukera horiek baliatzen edo ez daude lan egiteko prest. Nolanahi ere, elkarrizketatutako pertsonen artean salbuespena dira.

«Pero sí que es verdad que estoy viendo que últimamente, sobre todo, o sea, es como que se les está dando más oportunidad a los jóvenes». (Emakumea, 26 urte)

«Por las ganas que tengas de trabajar. Yo, por ejemplo, he estado un año y diez ya soy, no fija, o sea, tengo un contrato estable ahora mismo. Es tener ganas de trabajar. Si no tienes ganas de trabajar, al que te hace la entrevista no le vas a motivar para cogerte. Si vas de pasota... Claro, es lo que hay». (Emakumea, 24 urte)

5. Etxebizitza eta emantzipazioa

Etxebizitzaren egoeran, salbuespenik gabe elkarrizketatutako pertsona guztiak bat datoz esatean zaila dela eta kalifikatzaile hauek erabiltzen dituztela: «Beltza», «Garestia», «Zaila», «Ezinezkoa» eta abar. Esan dutenez, ezinezkoa da emantzipatzea, alokairuak oso altuak baitira, eta gehienek ez dute planteatzen etxebizitza bat erostea ere, ia ezinezkoa dela uste baitute. Elkarrizketatutako pertsona asko gurasoekin bizi dira, eta esan dute ez dutela bideragarria ikusten etxebizitza bat alokatzea norbaitek partekatzen ez bada. Emantzipatutako pertsonen artean ere, alokairuan bizi direnek diote alokairu baten ordainketa beren gain hartu ahal izan dutela, etxebizitza beste pertsona batzuekin partekatzen dutelako. Gainera, adierazi duten egoera horrek zerikusi zuzena duela lan-merkatuaren egoerarekin eta lan-baldintzekin. Pertsona batek ez badu lanik edo dituen lan-baldintzak ez badira onak, ezinezkoa da etxebizitza bat eskuratzea.

«Muy cara. Muy, muy, muy, muy cara. Nos ha costado pues para coger un piso que podíamos pagar, pues estamos no en un buen barrio, por así

decirlo. La situación no es buena para los jóvenes porque están muy caros». (Emakumea, 24 urte)

«Los alquileres, y ya no hablo de vivir sola, hablo de piso compartido, porque ya lo de vivir sola es todo otro mundo, son muy caros, incluso compartiendo piso, creo que es exagerado, sobre todo teniendo en cuenta los sueldos que tenemos hoy en día las personas de mi edad, de 20 a 30 o 40 años o incluso más, que no somos mileuristas, y soñamos con serlo, que es ridículo ser mileurista hoy por hoy, y que un alquiler te va a costar la mitad de tu sueldo. Luego más gastos y, no sé. Creo que es un poco irreal». (Emakumea, 23 urte)

Oraindik emantzipatu ez diren elkarrizketatu guztiek adierazi dute hori egin nahi dutela, eta egin ez badute, ezin izan dutelako dela. Emantzipatu direnek zorionekotzat jotzen dute beren burua, badakitelako inguruko beste pertsona batzuek ezin dutela hori egin. Pertsona batzuek diote zortea izan dutela, beren familien laguntzari esker etxebizitza bat eskuratu ahal izan dutelako.

«Pues a mí justo ahora se me ha puesto una situación que es favorable. Siempre hemos tenido... mi tía abuela, la tía de mi madre, tuvo un piso en Castro, que es al que voy yo, y falleció recientemente, entonces creo que ahora que me han dicho en la empresa que renuevo, tengo los dos trabajos, voy a poder cogerlo para mí». (Gizona, 22 urte)

«Mira, yo me consideraba una privilegiada, porque yo me pude independizar sola. O sea, es decir, yo vivía sola». (Emakumea, 25 urte)

«Un poco complicado eso, la verdad. Eso sí que lo veo lo más, lo más difícil. O sea, yo, por ejemplo, porque he tenido muy buena suerte y, gracias a la familia con la que me quedé, o sea, de mi padrastro, he podido acceder a una vivienda y, de hecho, pues al final me la donaron». (Emakumea, 26 urte)

Pertsona batzuek etxebizitza baten alokairua ordaintzeko Eusko Jaurlaritzak gazteei ematen dizkien laguntzak aipatu dituzte, eta babes ofizialeko etxebizitzak ere aipatu dituzte, eta, kasu guztietan, oso positibotzat jotzen dituzte.

«Es verdad que tenemos las ayudas que tenemos de Etxebide, sobre todo hasta los 30». (Emakumea, 25 urte)

Etorkizunari begira, gehienek etxebizitza bat erostea aurreikusten dute. Erosteari edo alokatzeari dagokionez, iritzi desberdinak daude, baina gehienek uste dute hobe dela erostea, eta batzuek diote alokairuan bizitzeak beti estresa eragiten diela.

«Aquí sí que la gente tira más a comprar vivienda. Allí, por ejemplo, la gran mayoría de ellas dicen que van a vivir toda su vida de alquiler. Que también es una opción. A mí, por ejemplo, eso me crearía estrés». (Emakumea, 30 urte)

«Azkenean erostea gustatuko litzaidake, alokairuak ez daukalako zentzurik». (Gizona, 20 urte)

Aitzitik, batzuek diote ez dela beharrezkoa etxebizitza bat erostea eta alokairua ideia hobea iruditzen zaiela; izan ere, gustura ez zaudenean etxebizitza alda dezakezu eta ez zaude leku berean egotera behartuta. Batzuek diote «la gente compra pisos muy a la ligera» (Gizona, 31 urte), baina hori ez da pentsamendu orokorra.

6. Ikasketak

Elkarrizketatu guztiek uste dute ikasketak garrantzitsuak direla. Uste dute gaur egun funtsezkoa dela gutxienez oinarri bat izatea, eta uste dute gure gizartean ikasketak ezinbestekoak direla. Beren iritziz, horiek gabe ezinezkoa da lanpostu on bat lortzea. Batzuek diote «**Ya casi tienes que nacer con un máster bajo el brazo, porque te piden para todo, básicamente**» (Emakumea, 25 urte).

Hala ere, elkarrizketatu askok uste dute ikasketei benetan dutena baino garrantzi handiagoa ematen zaiela, eta «titulitisa» aipatzen dute. Bitxia da elkarrizketatutako pertsona askok termino hori erabili izana.

«Y entonces yo siento que hay un poco de titulitis: hay que estudiar, hay que tal... Cuantos más títulos, mejor. Y creo que está habiendo como un exceso de título y luego no hay oferta real». (Emakumea, 29 urte)

«Y, bueno, ya más allá de ellos, tenemos un problema de titulitis en este país, con lo que estudios vas a necesitar si quieres luego tener una vida laboral satisfactoria y, por ende, que luego la vida personal te vaya más sencilla, digamos». (Gizona, 18 urte)

«Y eso también aplicable a todos los demás idiomas, igual sí que vivimos en una época de la titulitis, y cuantos más títulos, pues mejor». (Emakumea, 23 urte)

«Badakigulako garrantzia izango duela gure lanerako edo ez dakit zertarako. Baina azkenean niretzako da pixka bat titulitis». (Gizona, 20 urte)

Elkarrizketatutako pertsona askok uste dute, ikasketak izatea garrantzitsua bada ere, denek ez dutela unibertsitatera joan behar. Izan ere, batzuek diote LHko gradu bat egin duten pertsonentzat errazagoa dela lan-merkatuan sartzea unibertsitate-ikasketak dituztenentzat baino; izan ere, kasu guztietan praktikak egiten dituzte eta, askotan, praktikak egiten dituzten lekuan geratzea lortzen dute.

Hizkuntzei dagokionez, adostasun handia dago, gehienak bat baitatoz gaur egun oso garrantzitsuak eta beharrezkoak direla, eta gero eta inportanteagoak gainera: «**Cada vez es más globalizado todo. En muchos sectores se está empezando a externalizar y se externaliza hacia otros países**». (Gizona, 22 urte)

Hala ere, gazteek, oro har, horretarako beharra ikusten dutenean bakarrik ikasten dituztela uste dute, eta ez benetan garrantzitsuak iruditzen zaizkielako edo egin nahi dutelako. Batzuek adierazi dute beren inguruko gazteek betebeharrak gisa ikusten dituztela hizkuntzak.

Bestalde, batzuek diote «**son importantes, pero no determinantes**» (Emakumea, 26 urte), eta ez zaie bidezkoa iruditzen lanpostu bat lortzeko orduan diskriminatzaileak izatea.

7. Euskaditik kanpo bizitzea eta lan egitea

Atzerrian bizitzeari eta lan egiteari dagokionez, iritzi desberdinak daude. Alde batetik, batzuek diote ez litzaiekeela inportako atzerrian bizitzea eta lan egitea, eta, gainera, uste dute hala egin beharko dutela, hemen ezin izango dituztelako beren helburuak lortu. Askok uste dute Euskaditik kanpo bizitzea izan beharreko bizipena dela, beste leku batzuetan nola bizi eta lan egiten duten jakitea beharrezkoa baita, eta esperientzia aberasgarria dela uste dute.

«Bai. Garrantzitsua ez, primordial. Bai edo bai horrelako esperientzia bat bizi behar da. Azkenean ez dakizulako zer egiten duten beste lekuren batean eta zuk hori ikasi dezakezu eta gero hona ekarri». (Gizona, 20 urte)

«Y antes de la pandemia yo sí que me solía ir de voluntariado al extranjero y sí que es algo que me gustaría hacer, pasar una temporada, no sé si vivir para toda la vida, pero por lo menos sí pasar una temporada en el extranjero». (Emakumea, 23 urte)

«Después, es una oportunidad también para aprender francés, para conocer a gente nueva, para vivir en un sitio que es una cultura un poco distinta, no tanto, porque al final pues estamos en Europa». (Emakumea, 21 urte)

Elkarrizketatutako pertsona askok denboraldi luzeak eman dituzte atzerrian ikasten edo lan egiten, eta, kasu batzuetan gogorra gertatu zaien arren, ia guztiak pozik daude eta esperientziaren balantze positiboa egiten dute. Pertsona batzuek diote esperientzia berriro bizi nahi dutela, eta batzuek uste dute beren lekua Euskaditik eta Espainiatik kanpo dagoela.

«Pero hay mucho más trabajo a nivel internacional. Entonces, sí. No, no descarto en absoluto marcharme al extranjero». (Gizona, 29 urte)

Era berean, Euskaditik kanpo inoiz bizi izan ez direnen artean, hori egitea baztertzen ez dutenak ere badaude, esperientzia bizitzea gustatuko litzaikeelako.

Pertsona batzuek baieztatzen dute dena «**depende de lo ambicioso que seas**» (Gizona, 31 urte), bai eta zein sektoretan aritzen zaren ere. Ildo horretan, egia da ambizio handikoek edo nazioarteko gaietan interesa duten pertsonak Euskaditik eta Espainiatik kanpo ikusten dutela beren burua, uste baitute hemen ezin izango dutela halakorik egin.

«Yo creo que en función de cuáles sean sus aspiraciones. Porque igual sí que hay gente que ve que aquí sí que puede conseguirlas, pero hay otros que, en mi caso, pues ya te digo, como es algo del tema internacional, yo no veo que Euskadi me vaya a dejar formarme y desarrollarme en ese aspecto». (Emakumea, 23 urte)

Bestalde, Euskaditik irten nahi ez dutenak ere badaude, hemen oso ondo bizi direla uste baitute.

«No, no, no, no. No, porque soy muy familiar. Entonces lo pasaría muy mal. Hombre, si en algún momento, es lo único que hay, pues igual sí, pero por ahora por mi misma no». (Emakumea, 24 urte)

«Pues yo no, no he estado nunca en el extranjero estudiando ni nada. Plantear no me lo he planteado». (Gizona, 23 urte)

Nolanahi ere, gehienak bat datoz irtetzea aldi baterako izango litzatekeela esatean. Gehienek diote Euskadin bezala ez dela beste inon bizi.

«No, ahora mismo no. Antes sí porque antes de irme, o sea, en Barcelona viví muy bien. Y volví de Barcelona a Donosti con ganas de querer irme otra vez, y entonces ya me fui a Polonia». (Emakumea, 30 urte)

«Yo creo que si lo hago alguna vez no será algo fijo, sino oye, que necesitamos que vayas 6 meses allí. Voy 6 meses y me vuelvo a mi oficina». (Gizona, 22 urte)

8. Euskadiren egungo egoera

Euskadiren egoera ona den baloratzera, gazteek, batez ere, lan-egoera eta etxebizitzaren egoera hartzen dituzte kontuan.

«Mal. En cuanto a vivienda y trabajo, mal». (Gizona, 18 urte)

«Lo veo muy, muy difícil. Y te digo que ninguna de mis amigas ha podido comprarse, o sea, quiero decir, estoy volviendo todo el rato al tema del piso, pero lo estoy poniendo como ejemplo. Si no tienes una red que te pueda ayudar económicamente, sobre todo emocionalmente, lo veo muy, muy difícil». (Emakumea, 30 urte)

Euskadiren egoerak pertsonalki nahiz profesionalki garatzeko aukera ematen badie aztertzean, iritzi desberdinak daude. Zenbait pertsonak uste dute posible dela, eta zenbaitek diote dagoeneko lortu dituztela beren helburuak. Euskadiko egoera helburuak lortzeko egokia dela uste duten pertsonak lan-egoera ona dutenak dira batez ere; hau da, beren lanpostuekin pozik daudenak dira, batez ere industria- edo osasun-sektorean dihardutenak.

«Pues sí, porque yo personalmente, o sea, mi carrera ha sido de un ámbito industrial y, en Euskadi, la industrialización está muy bien. Hay muchas empresas que están bastante fuertes en el sector y tengo opciones bastante grandes» (Gizona, 23 urte).

Oro har, pertsona gehienek lan-arloan jartzen dute arreta, batez ere, eta beren lan-egoeraren araberako erantzuna ematen dute. Pertsona batzuek alderdi pertsonala ere aintzat hartzen dute, eta, kasu horietan, balorazioa positiboa da beti.

«Personalmente, yo creo que sí. Porque puedes hacer una vida tranquila. Hay buena vida en general». (Gizona, 31 urte)

«Y, luego, pues personalmente o en lo que respecta vivir aquí, pues yo, por ejemplo, que vivo en Vitoria, a mí la ciudad me gusta mucho» (Gizona, 23 urte).

Bestalde, Espainiako gainerako herrialdeekin konparazioak egiten dituztenak daude. Konparazio horietan guztietan, Euskadi hobeto ateratzen da. Izan ere, uste dute estatuan baino aukera gehiago dagoela hemen, eta baldintzak askoz hobekak direla.

«Hay que decir que en Euskadi sí que yo comparando con mis compañeros de Madrid, que son de todas partes de España, sí que vamos un poco mejor. Incluso las facilidades que nos dan». (Emakumea, 19 urte)

«Creo que tenemos una situación particular digamos ya dentro de España [...] Creo que tenemos una situación particular en cuanto al resto de comunidades autónomas. Somos un sitio pequeño bien centrado y, encima con, por ejemplo, una red de transportes genial, o sea, comparado con no sé Andalucía, o sea, tú te puedes ir de Donostia a Bilbao y tienes buses casi cada media hora». (Gizona, 18 urte)

«Yo creo que aquí estamos bastante mejor que en el resto del territorio. O sea, yo considero que aquí tenemos muchas mejores oportunidades». (Gizona, 23 urte)

Baina batzuek diote gazte batzuek, beren lanbidea edo aritzen diren sektorea dela-eta, Euskaditik alde egin behar izaten dutela, nahi gabe.

«Mira, te lo voy a decir. Sí. Claro, aquí un doctorado se valora una mierda, pero si te vas a cualquier otro país europeo o de otros sitios, un doctorado es como eres Dios. Entonces, básicamente, le dije, bueno, a malas, te puedes ir fuera, que ahí te van a coger seguro». (Gizona, 18 urte).

«Depende a qué comunidades, sí. Por ejemplo, Madrid, Barcelona, que son dónde está prácticamente toda la industria del marketing y todo este mundillo, sí que se ven igual forzados a marcharse». (Emakumea, 25 urte)

Ikus daitekeenez, iritzi desberdinak daude, baina, oro har, dena pertsona bakoitzaren, bere anbizioen, bere lanbidearen eta bere esperientzia pertsonalaren mende dago.

9. Etorkizunerako itxaropenak

Elkarrizketatutako gazteen etorkizunari dagokionez, esan behar da gehienak baikor daudela eta egoerak hobera egingo duela uste dutela.

«Nik uste dut edozein gizartek edukiko dituela arazo batzuk. Nik beti oso positiboa izan naiz, eta nik uste dut hobera egingo duela. Uste dut hobera egingo dugula, baina beste arazo batzuk sortuko direla. Edo gaur egun dauzkagun batzuk okerrera egingo dutela. Baina nire ustez ikuspegi positiboa izan beharko genuke». (Gizona, 24 urte)

«Yo creo que va a evolucionar, o sea, no sé, últimamente vino el COVID, pero después del COVID, con todo esto de los fondos europeos, muchas medidas sociales, yo creo que salimos reforzados de la crisis en todo: en políticas, y en economía por todos los fondos que están destinados y se van a destinar a la innovación, a digitalizar empresas... Entonces soy bastante optimista». (Gizona, 31 urte)

Badira bereizketak egiten dituztenak eta alderdi batzuk hobetuko direla, baina beste batzuk, aldiz, ez direla hobetuko uste dutenak.

«Pues a nivel profesional yo creo que va a ser más favorable porque quiero pensar que la tendencia social tiene que evolucionar a mejor, aunque 5 años son pocos para notar cambios, pero quiero pensar que vamos a mejor. Y a nivel vivienda pues como depende un poco de la situación económica y la inflación y todo esto que ya se me escapa un poco de las manos, pero sí que siento como que estamos un poco todos cagados con la incertidumbre de qué va a pasar en los próximos 5 años. Pues sí, pienso que me puede perjudicar negativamente». (Emakumea, 29 urte)

«Si no, a ver, es verdad que aquí, sí es verdad que proporcionan hasta cierta medida facilidades, pues en la universidad, cuando terminas, te dan las opciones de que hagas 3 meses de Erasmus o de prácticas fuera, pero creo que, aun así, no se dan las suficientes facilidades a los jóvenes. Ya, en el tema laboral no vamos a entrar tanto, porque esto está más que claro que va a pique, sinceramente. Es mi opinión, pero eso, el tema de acceso a la vivienda también va a pique». (Emakumea, 25 urte)

Eta beren egoera pertsonala eta, oro har, gazteriarena ere bereizten dituzte.

«El mío personal bien, lo veo bien. Sí que es verdad que hay cosas que me preocupan, pues de cara a lo de la vivienda y así. Pero bueno, tampoco es algo que me estoy... estoy muy a gusto, donde vivo de alquiler. Y a nivel de sociedad, no lo veo bien, no lo veo bien, porque por eso creo que al final la gente no es muy consciente como de que se está metiendo en la boca del lobo». (Emakumea, 29 urte)

Ikus dezakegunez, etxebizitzaren arloa da elkarrizketatuek ikuspegi okerrera duten arloa. Alderdi horrek izugarri kezkatzen ditu gazteak, eta ez dute uste datozen urteetan hobetuko denik.

Beste batzuek Euskadiren etorkizuna Espainiakoarekin alderatzen dute, eta hemengo egoera askoz hobea dela uste dute.

«En Euskadi, a ver, Euskadi tiene... Es que, en comparación a otras sociedades de España, que yo he tenido oportunidad de ver, yo creo que es digamos, bueno, quitando Pamplona para mí... Euskadi es de las más, con las que más optimismo se puede mirar el futuro» (Gizona, 28 urte)

Beste behin ere, ikusten dugu lan-egoera onean daudenek besteek baino ikuspegi baikorragoa dutela.

«O sea veo que hay gente que está en una situación laboral precaria, creo que la visión en general es más pesimista que la mía» (Emakumea, 29 urte).

Hala ere, aipatu dugun bezala, etorkizunari buruz duten ikuspegia nahiko baikorra da, eta pixkanaka egoera hobetuko dela espero dute.

«Y yo siempre veo positivo. Lo único que nos costará un poquito, pero bueno, yo creo que, trabajándolo, vamos a poder ir a mejor». (Emakumea, 26 urte)

Jasotako iritzien laburpena

Azterlan honetan, gazteen aurreikuspenen 10 adierazleetan laburbildutako datu kuantitatiboak, 4.000 inkesta baino gehiagoren emaitzetatik eratorritakoak, 21 gazteren iritziekin osatu dira. Horiei elkarrizketa pertsonal bat egin zaie, egungo egoera pertsonal eta orokorrari, kezka eta zailtasunei eta etorkizunarekiko itxaropenei buruz egiten duten balorazioa aztertzeko.

Egindako elkarrizketek egungo egoera pertsonalarekiko poztasun-maila handia erakusten dute, eta balorazio positiboa azken bost urteetako bilakaerari dagokionez. Nolanahi ere, bakoitzaren lan-egoerak oso baldintzatzen du egoera pertsonalarekiko gogobetetasuna.

Izan ere, gazte horien iritziz, lanak baliabide ekonomikoak eta egonkortasuna ematen ditu, eta elkarrizketatutako gazteek asko estimatzen dute elementu hori. Egonkortasun hori ez da solik materiala, egonkortasun emozionala ere barnean hartzen du. Lana, beraz, egonkortasun hori, ongizate hori lortzeko bide gisa ikusten da, helburu gisa baino gehiago.

Lanaz hitz egitean, lana edukitzeaz edo ez edukitzeaz gain, lana garatzeko baldintzez ere hitz egiten da. Lan-merkatuan nagusi diren baldintzei buruz hitz egitean, gazteen iritzia nahiko homogenea da; gazteak oso kritiko agertzen dira eta batez ere prekaritateaz hitz egiten dute, sektoreen arabera ñabardura batzuk egiten badira ere. Nolanahi ere, ezberdintasun bat dago egoera partikularraren balorazioaren (oro har positiboa) eta gazte guztiek lan-merkatuan duten egoerari buruz egiten den balorazioaren (gehienentzat negatiboa) artean.

Emantzipatzeko eta etxebizitza bat eskuratzeko aukera funtsezko elementu bat da egoera pertsonala baloratzeko eta, oro har, gazteen egoera orokorrarekin alderatzeko. Alderdi horretan, balorazioa oso negatiboa da, eta lehen mailako oztopotzat hartzen da, ia aho batez.

Zalantzarik gabe, aisialdia lehentasunezko arloa da elkarrizketatutako pertsona askorentzat; izan ere, bizitzako gai garrantzitsuenei buruz galdetu zaienean, pertsona askok aipatu dute. Aisialdia izateari eta familiarekin eta lagunekin gozatu eta partekatu ahal izateari balio handia ematen diote elkarrizketatutako gazte askok. Aisialdi hori egonkortasunaren kontzeptu horren parte ere bada, eta ongizate emozionalarekin, osasun mentalarekin eta abarrekin lotzen da. Azken gai hori nahiko errepikakorra izan da, eta elkarrizketatutako gazte askok berez aipatu dute. Guztiek osasun mentala funtsezkoa dela eta garrantzi eta ikusgarritasun handiagoa eman behar zaiola uste dute.

Elkarrizketatuek egindako ekarpenen muin nagusi izan diren gai horiez gain, badira horren guztiaren ikuspegia osatzen duten beste elementu batzuk ere, hala nola atzerrira joateko joera, oro har positiboa dela ikusten baita, betiere aldi baterakoa eta borondatezkoa bada, eta ez lan-inguruabarrek behartuta.

Pandemiaren alderdi koiunturala, baina eragin ukaezina duena, ondorio negatiboak izan arren, beste alderdi batzuei, hala nola familia-bizitzari, balioa ematea ahalbidetu duen elementutzat ikusten da.

Azkenik, elkarrizketatu gehienak baikor daude etorkizunari begira, nahiz eta etorkizuneko ikuspegia lan-aurreikuspen pertsonalek ere baldintzatzen duten.

I. ERANSKINA

Nola eraikitzen diren adierazleak

1. Egungo egoeraren balorazio indizea (EEBI)

Adierazlea hiru galderatan oinarritzen da. Norberaren egoera pertsonalari (A), Euskadiko gazteen egungo egoerari (B) eta Euskadiren egungo egoerari (C) 0tik 10era bitarteko puntuazioa ematea eskatu zaie inkestatuei.

Adierazlea kalkulatzeko, alderdi bakoitzari emandako puntuazioen batez besteko aritmetikoa egin da, eta emaitza 10ez biderkatu da, 0tik 100era doan eskalara egokitzeko.

$$EEBI = [(A+B+C) / 3] \times 10$$

2. Norberaren poztasun indizea (NPI)

Adierazlea galdera batean oinarritzen da. Galdera horretan euren bizitzaren hamar alderdietan duten poztasun-mailari 0tik 10era bitarteko puntuazioa ematea eskatu zaie inkestatuei. Hauexek dira hamar alderdi horiek: beren lan-egoera edo lan-aurreikuspenak (A), beren ikasketak edo prestakuntza maila (B), beren familiarekin edo beren kontura bizitzea, norberaren kasuaren arabera (C), beren familia (D), beren astialdia edo denbora libre (E), beren lagunak (F), beren harreman sentimental edota sexualak (G), beren osasuna (H), hilean duten dirua (I) eta beren itxura fisikoa (J).

Adierazlea kalkulatzeko, alderdi bakoitzari emandako puntuazioen batez besteko aritmetikoa egin da, eta emaitza 10ez biderkatu da, 0tik 100era doan eskalara egokitzeko.

$$NPI = [(A + B + C + D + E + F + G + H + I + J) / 10] \times 10$$

3. Bizitzaren alderdien balantzea (BAB)

Balantzea bi galdera oinarri hartuta egiten da. Lehenengo galderan inkestatutako pertsonari eskatzen zaie adierazteko 0 eta 10 arteko eskala batean zenbat punturekin neurtzen duten beren bizitzako zenbait alderdiri emandako garrantzia (lanari, ikasketa edo formazioari, familiari, osasunari, itxura fisikoari, harreman sentimental edota sexuarekin, astialdiari, lagunei, diruari eta emaztearekin, hau da, beren kontura bizitzeari). Bigarren galderan eskatzen zaie adierazteko alderdi horiekiko (beren lan-egoera edo lanarekiko aurreikuspenak, beren ikasketak edo formazio maila, beren familia, beren osasuna, beren itxura fisikoa, beren harreman sentimental edota sexualak, beren astialdia, beren lagunak, hilean duten dirua eta beren familiarekin edo beren kontura bizitzea, norberaren kasuaren arabera) duten gogobetetasun pertsonala edo poztasun maila, 0-10 eskala berean neurtuta.

Ondoren balio guztiak 10ez biderkatzen dira, 0-100 eskalara egokitzeko, eta, ondoren, asebetetzearen kenketa egiten da, alderdi bakoitzari emandako garrantzia kenduta, dagoen arrakala eta balantzea positiboa edo negatiboa den zehazteko.

4. Lana galtzeko edo okertzeko arriskua (LGOA)

Gazte landunei egindako bi galderatan oinarrituta eratzen da adierazlea. Lehenengoan (A), inkestatutako pertsonen eskatzen zaie adierazteko zer neurritan uste duten litekeena dela urtebeteko epean daukaten enplegua galtzea. Bigarrean (B), daukaten enplegua ez dutela galduko uste dutenei galdetzen zaie adierazteko zer neurritan uste duten litekeena dela urtebeteko epean beren lan-baldintzak okertzea.

Adierazlea kalkulatzeko, batera kontuan hartzen dira, alde batetik, gazte landunen ehuneko zenbatek uste duten litekeena dela beren enplegua galtzea urtebeteko epean eta, bestetik, lana galtzeko arriskurik aurreikusten ez duten arren, zenbatek uste duten litekeena dela daukaten lan egoera okertzea.

LGOA = (A= Segur aski bai + Agian bai) + [(A= Ez duzu uste + Seguruenik ez) & (B= Segur aski bai + Agian bai)]

Ehunekoak 100era doitzen dira erantzunik ezaren eragina ekiditeko.

5. Lana aurkitzea aurreikustea (LAA)

Adierazlea galdera batean oinarritzen da (A), eta bertan langabeei ondokoa eskatu zaie: adieraz dezatela zein neurritan uste duten probablea dela (seguru aski bai, agian bai, ez duzu uste, seguruenik ez) urtebeteko epean enplegua aurkitzea.

Adierazlea kalkulatzeko, urtebeteko epean seguru aski edo agian enplegua aurkituko dutela uste dutenen ehunekoak hartu dira kontuan.

LAA = (A= Seguru aski bai edo Agian bai)

6. Prestakuntzari lotutako lana izatea aurreikustea (PLLIA)

Adierazlea galdera batean oinarritzen da (A), eta bertan ikasleei galdetu zaie zein neurritan uste duten probablea dela (seguru aski bai, agian bai, ez duzu uste, seguruenik ez) euren prestakuntzarekin lotutako enplegua aurkitzea, ikasketak amaitutakoan.

Adierazlea kalkulatzeko, prestakuntzari lotutako enplegua seguru aski edo agian lortuko dutela uste dutenen ehunekoak hartu dira kontuan.

PLLIA = (A = Seguru aski bai edo Agian bai)

7. Derrigorrez emigratu beharra aurreikustea (DEBA)

Gazte guztiei eginiko bi galderatan oinarrituta dago. Lehen galderan (A) inkestatuei galdetu zaie zein neurritan uste duten probablea dela (seguru aski bai, agian bai, ez duzu uste, seguruenik ez) etorkizunean atzerrira lan egitera joan behar izatea. Bigarrean (B) persona berberei galdetu zaie zein neurritan joan nahi izango luketen atzerrira lanera (asko, nahikoa, gutxi, batere ez).

Adierazlea kalkulatzeko, seguru aski edo agian atzerrira joan beharko dutela baina joateko gogo gutxi edo batere ez dutela dioten lagunak bakarrik hartu dira kontuan.

DEBA = (A = Seguru aski bai edo Agian bai & B= Gogo gutxi edo Batere ez)

8. Emantzipazioa zapuztuko dela aurreikustea (EZA)

Adierazlea lau galderatan oinarritzen da. Lehen bi galderak gazte ez emantzipatuei egin zaizkie; hirugarrena eta laugarrena, aldiz, gazte emantzipatuei.

Lehen galderan (A) gazte ez emantzipatuei eskatu zaie adieraz dezatela zein neurritan uste duten probablea dela (seguru aski bai, agian bai, ez duzu uste, seguruenik ez) urtebetean emantzipatzea, eta bigarren (B), zein neurritan nahi duten emantzipatu (asko, nahikoa, gutxi, batere ez). Hirugarren galderan (C), gazte emantzipatuei eskatu zaie adieraz dezatela zein neurritan uste duten probablea dela (seguru aski bai, agian bai, ez duzu uste, seguruenik ez) urtebetean gurasoekin bizitzera itzuli behar izatea, eta laugarrenean (D) zein neurritan (asko, nahikoa, gutxi, batere ez) nahi duten gurasoekin bizitzera bueltatu.

Adierazlea kalkulatzeko, kontuan hartu da, emantzipatu gabeko gazteen artean, urtebeteko epean euren kabuz bizitzea ez dela probablea uste dutenen ehunekoa, nahiz eta emantzipatzeko gogoia izan. Era berean, kontuan hartu da, emantzipatutako gazteen artean, urtebeteko epean seguru aski edo agian gurasoen etxera bueltatu behar izango dutenen ehunekoa, horretarako gogo gutxi edo batere ez izan arren.

EZA = (A = Ez duzu uste edo Seguruenik ez & B = Asko edo Nahikoa) +
(C = Seguru aski bai edo Agian bai & D = Gutxi edo Batere ez)

9. Gazteen gaitasuneko konfiantza indizea (GGKI)

Adierazlea galdera batean oinarritzen da. Bertan inkestatuei galdetu zaie, euren ustez, zein neurritan (oso, nahikoa, ez oso edo batere ez) egungo Euskadiko gazteak diren langileak, arduratsuak, kualifikatuak, parte-hartzaileak eta gai publikoek kezkatuak, ekintzaileak, idealistak, autonomoak, hau da, bere kabuz moldatzeko gai, eta solidarioak.

Adierazlea kalkulatzeko, adierazitako ezaugarrietako bakoitzean kenketa egin da gazteek ezaugarri horiek neurri handian edo nahikoan dituztela uste dutenen eta gutxi edo batere ez dituztela uste dutenen ehunekoen artean. Erantzunik eman ez dutenen ehunekoak ez dira aintzat hartu.

LANGILEA (L) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

ARDURATSUA (AR) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

KUALIFIKATUA (K) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

PARTE-HARTZAILEA (P) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

EKINTZAILEA (E) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

IDEALISTA (I) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

AUTONOMOA (AU) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

SOLIDARIOA (S) = [(% Oso + Nahikoa) – (% Ez oso + Batere ez)]

Ondoren, kendura bakoitzari 100 gehitu zaio, zenbaki negatiboak ekiditeko, hau da, L+100; AR+100; K+100; P+100; E+100; I+100; AU+100; S+100.

Adierazle partzial horien balioa 0 eta 200 artekoa da. 100etik beherako balioek adierazten dute ez dela uste Euskadiko gazteek ezaugarri hori dutenik; 100etik gorakoak izanez gero, ordea, gure gazteen ezaugarri orokorrak direla uste izango da.

Azkenik, aurreko adierazle partzialen batez besteko aritmetikoa kalkulatu da. Eraitza zati bi egin da, 0-100 eskalara egokitze aldera.

GGKI = (((L+100) + (AR+100) + (K+ 100) + (P+100) + (E+100) + (I+100) + (AU+100) + (S+100)) / 8) / 2

10. Etorkizunarekiko konfiantza indizea (EKI)

Adierazlea hiru galderatan oinarritzen da. Lehen galderan (A), bost urteko epean egoera pertsonala hobetuko dela, bere horretan geratuko dela edo okertuko dela uste duten galdetu zaie inkestatuei. Bigarrenean (B), Euskadiko gazteen egoera hobetuko dela, bere horretan geratuko dela edo okertuko dela uste duten galdetu zaie. Eta hirugarrenean (C) Euskadiko egoera orokorra hobetuko dela, bere horretan geratuko dela edo okertuko dela uste duten galdetu zaie.

Adierazlea kalkulatzeko, galdera bakoitzean, kenketa egin da egoera hobetuko dela uste dutenen eta okertuko dela uste dutenen ehunekoaren artean. Ez dira kontuan hartu egoerak berdin jarraituko duela diotenen ehunekoak, ezta erantzunik eman ez dutenenak ere.

NORBERAREN EGOERARI BURUZKO AURREIKUSPENA (NEA) = (% Hobetuko da - % Okertuko da) A galderan

GAZTEEN EGOERARI BURUZKO AURREIKUSPENA (GEA) = (% Hobetuko da - % Okertuko da) B galderan

EUSKADIREN EGOERARI BURUZKO AURREIKUSPENA (EEA) = (% Hobetuko da - % Okertuko da) C galderan

Ondoren, kendura bakoitzari 100 gehitu zaio, zenbaki negatiboak ekiditeko, hau da, NEA+100, GEA+100 eta EEA+100.

Adierazle partzial hauen balioa 0 eta 200 artekoa da. 100etik beherako balioek aurreikuspen ezkorrak adierazten dituzte; 100etik gorakoek, aurreikuspen baikorrak.

Azkenik, aurreko hiru adierazle partzialen batez besteko aritmetikoa kalkulatu da. Emaitza zati bi egin da, 0-100 eskalara egokitze aldera.

$$EKI = ([(NEA+100) + (GEA +100) + (EEA + 100)] / 3) / 2$$

II. ERANSKINA

Adierazleen bilakaera. 2013-2021

	Neurria	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Egungo egoeraren balorazio indizea	(0-100)	60	62	66	67	69	69	70	64	63
Norberaren poztasun indizea	(0-100)	80	78	81	80	79	78	78	74	73
Bizitzaren alderdien balantzea										
Dirua	(0-100)	-14	-15	-9	-10	-12	-13	-13	-19	-20
Lana	(0-100)	-15	-15	-11	-13	-17	-18	-16	-21	-19
Aisialdia	(0-100)	-8	-8	-9	-10	-8	-8	-10	-14	-13
Osasuna	(0-100)	-8	-8	-7	-7	-6	-8	-9	-7	-9
Harreman sentimental edota sexualak	(0-100)	-4	-4	-5	-5	-3	-3	-2	-8	-8
Ikasketak	(0-100)	-10	-11	-7	-9	-6	-9	-9	-7	-7
Lagunak	(0-100)	-2	-2	-3	-3	-3	-3	-4	-6	-5
Familia	(0-100)	-4	-5	-4	-4	-3	-3	-4	-4	-4
Itxura fisikoa	(0-100)					11	11	12	3	-1
Emantzipatzea, beren kontura bizitzea	(0-100)					-1	1	-2	0	0
Lana galtzeko edo baldintzak okertzeko arriskua	(%)	57	47	52	42	32	30	34	48	42
Lana galtzeko arriskua	(%)	39	36	44	33	24	23	27	34	31
Baldintzak okertzeko arriskua	(%)	18	11	7	9	8	7	7	14	11
Arrisku gabe	(%)	43	53	48	58	68	70	66	52	58
Lana aurkitzea aurreikustea	(%)	54	60	71	69	78	82	92	64	62
Prestakuntzari lotutako lana izatea aurreikustea	(%)	46	56	65	68	74	76	74	76	74
Derrigorrez emigratu beharra aurreikustea	(%)	16	14	14	12	11	8	8	10	8
Emantzipazioa zapuztuko dela aurreikustea	(%)	45	48	49	46	46	49	40	41	42
Gazteen gaitasuneko konfiantza indizea	(0-100)	66	69	75	73	70	70	66	67	64
Etorkizunarekiko konfiantza indizea	(0-100)	64	74	74	72	75	74	69	63	61

Lauki hutsek ez dute daturik, galdera horiek ez zirelako urte horietan egin.

III. ERANSKINA

Adierazleak eraikitzeko erabilitako oinarrizko datuak

EGUNGO EGOERAREN BALORAZIOA ETA ETORKIZUNERAKO BILAKAERAREN AURREIKUSPENA

— NORBERAREN EGOERA

Otik 10era nola baloratzen duzu zure egoera pertsonala gaur egun?

	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Batezbestekoa (0-10)	7,1	6,9	7,2	7,3	7,0	6,9	7,1	7,1	7,1

Eta orain dela bost urtekoarekin konparatuz gero, zer deritzozu?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Hobetu da	56,3	54,6	58,0	49,6	57,6	62,2	55,5	58,1	54,0
Berdin jarraitzen du	17,8	16,5	19,0	19,1	17,5	16,7	15,1	17,0	20,2
Okertu da	21,9	23,9	20,0	25,8	21,3	18,3	25,7	20,7	22,0
Ed/Ee	4,0	5,1	3,1	5,6	3,6	2,9	3,7	4,3	3,9
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Eta, zure ustez, datozen bost urteetan zelako bilakaera izango du?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Hobetuko da	67,2	66,8	67,6	65,5	68,5	67,7	66,3	69,2	64,7
Berdin jarraituko du	14,0	12,7	15,2	15,1	12,3	14,3	14,8	12,7	15,5
Okertuko da	7,2	6,4	7,9	6,0	8,1	7,6	8,8	6,6	7,3
Ed/Ee	11,6	14,1	9,3	13,3	11,1	10,4	10,1	11,6	12,5
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

— GAZTERIA OSOAREN EGOERA

Otik 10era nola baloratzen duzu Euskadiko gazteen egoera orokorra gaur egun?

	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Batezbestekoa (0-10)	5,5	5,5	5,6	6,0	5,5	5,1	5,5	5,5	5,7

Eta, zure ustez, zer egingo du datozen bost urteetan Euskadiko gazteen egoerak?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Hobetuko da	22,8	21,3	24,2	25,7	22,2	20,2	21,3	24,0	21,6
Berdin jarraituko du	35,6	35,7	35,5	33,6	34,9	38,4	37,4	35,7	34,7
Okertuko da	32,4	31,6	33,2	30,4	33,8	33,2	31,0	31,4	34,6
Ed/Ee	9,2	11,4	7,1	10,2	9,1	8,3	10,4	8,9	9,2
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

— EUSKADIKO EGOERA

Berrero ere, Otik 10era, nola baloratzen duzu Euskadiko egoera orokorra gaur egun?

	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Batezbestekoa (0-10)	6,2	6,1	6,2	6,6	6,1	5,9	6,1	6,2	6,2

Eta, zure iritziz, datozen bost urteetan Euskadiko egoera ...?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Hobetuko da	34,5	31,9	37,0	38,8	33,4	31,1	33,0	36,0	33,0
Berdin jarraituko du	36,3	35,9	36,7	34,3	36,6	38,2	38,7	36,4	35,2
Okertuko da	18,5	18,1	18,8	13,9	20,3	21,5	17,8	16,6	21,4
Ed/Ee	10,7	14,0	7,5	13,1	9,7	9,2	10,4	11,0	10,4
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

BIZITZAREN HAINBAT ALDERDIRI EMANDAKO GARRANTZIA ETA HORIEKIKO SENTITUTAKO POZTASUNA

Eta orain, zure buruan pentsatuz, zenbateko garrantzia ematen diozu, Otik 10era, momentu honetan zure bizitzako ondoko gauza bakoitzari?

(0-10)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Osasunari	9,1	9,2	9,0	9,0	9,1	9,3	9,1	9,1	9,1
Familiari	8,9	9,0	8,8	8,9	8,9	8,9	8,8	8,9	8,9
Lagunei	8,4	8,5	8,4	8,6	8,4	8,2	8,4	8,4	8,4
Ikasketei, prestakuntzari	8,4	8,5	8,2	8,6	8,5	7,9	8,3	8,4	8,4
Astiaidiari, denbora libreari	8,3	8,3	8,3	8,4	8,3	8,3	8,3	8,4	8,3
Lanari	8,3	8,4	8,1	7,4	8,5	8,8	8,2	8,3	8,2
Diruari	8,0	8,1	7,9	7,7	8,2	8,1	8,0	8,0	8,0
Harreman sentimentalei edota sexualei	7,5	7,5	7,5	6,8	7,7	8,0	7,5	7,4	7,6
Emantzipatzeari, zure kontura bizitzeari	7,4	7,6	7,3	6,3	7,4	8,5	7,3	7,4	7,6
Itxura fisikoari	7,1	7,2	7,0	7,4	7,0	6,8	7,2	7,0	7,1

Eta Otik 10ra, zenbateraino zaude pozik momentu honetan zure bizitzaren ondoko alderdi bakoitzarekin?

(0-10)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Zure osasunarekin	8,2	8,1	8,2	8,4	8,1	8,0	8,1	8,2	8,2
Zure familiarekin	8,5	8,5	8,5	8,7	8,4	8,5	8,5	8,5	8,5
Zure lagunekin	7,9	7,8	7,9	8,1	7,8	7,6	7,8	7,8	7,9
Zure ikasketekin, prestakuntzarekin	7,7	7,7	7,6	7,6	7,7	7,7	7,5	7,7	7,7
Zure astialdiarekin, denbora librearekin	7,0	6,8	7,2	7,4	6,8	6,7	7,2	7,0	6,9
Zure lanarekin	6,4	6,4	6,5	6,3	6,4	6,5	6,3	6,4	6,5
Zure diruarekin	6,0	6,0	6,0	6,6	5,7	5,7	6,0	6,0	6,0
Zure harreman sentimentalekin edota sexuarekin	6,7	6,9	6,5	6,0	6,8	7,4	6,7	6,7	6,8
Familiarekin edo zure kontura bizitzea, zure kasuaren arabera	7,4	7,4	7,4	8,0	7,2	7,1	7,5	7,4	7,4
Zure itxura fisikoarekin	7,0	6,9	7,2	7,1	7,0	7,1	7,1	7,1	7,0

LAN-EMIGRAZIOA

Uste duzu etorkizunean atzerrira joango zarela lan egitera?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	13,7	13,7	13,8	14,1	17,2	9,9	12,9	14,0	13,8
Agian bai	28,8	28,0	29,6	35,3	30,6	20,0	24,6	27,0	33,4
Ez duzu uste	35,4	35,9	34,9	33,6	33,1	39,6	40,9	36,1	31,9
Seguruena ez	14,9	15,8	14,1	7,7	12,9	24,5	13,1	15,9	14,2
Ed/Ee	7,1	6,6	7,6	9,2	6,1	5,9	8,5	7,0	6,7
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Eta zuk zenbateraino nahiko zenuke atzerrira joan lan egitera?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Asko	18,0	20,4	15,8	22,7	19,3	11,8	17,5	18,0	18,4
Nahikoa	29,0	28,3	29,6	33,0	29,3	24,4	26,2	28,4	31,0
Gutxi	33,1	31,7	34,4	28,2	33,0	38,2	35,7	32,9	32,1
Batere ez	14,7	15,3	14,1	8,9	14,3	21,2	13,2	15,9	13,5
Ed/Ee	5,3	4,2	6,2	7,1	4,1	4,4	7,5	4,7	5,0
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

LANA

Uste duzu hemendik urtebetera zure lana galduko duzula, zuk hala nahi gabe?*

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	12,2	15,3	9,3		14,6	11,2	12,4	12,8	11,3
Agian bai	18,7	18,3	19,1		20,1	18,2	20,9	20,1	15,9
Ez duzu uste	41,2	39,5	42,9		43,8	40,8	44,7	40,7	40,5
Seguruenik ez	22,1	19,6	24,5		15,2	24,5	16,7	21,4	25,5
Ed/Ee	5,7	7,3	4,2		6,2	5,2	5,3	5,0	6,9
Guztira	100	100	100		100	100	100	100	100

* Lan egiten dutenei bakarrik galdetu zaie. 15 eta 19 urte bitartekoei dagokien zutabeen ez dago daturik adin-tarte horretan oso gazte gutxi baitaude lanean.

Eta uste duzu hemendik urtebetera zure lan baldintzak okertuko direla? *

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	3,9	3,5	4,2		4,8	3,6	0,8	4,6	4,1
Agian bai	14,1	14,2	14,0		11,9	15,0	17,7	15,5	10,8
Ez duzu uste	56,3	59,3	53,7		56,8	56,4	52,0	56,2	58,1
Seguruenik ez	22,5	19,3	25,2		22,7	22,2	25,8	21,3	22,7
Ed/Ee	3,3	3,8	2,9		3,8	2,8	3,8	2,4	4,3
Guztira	100	100	100		100	100	100	100	100

* Lana galduko dutenik uste ez duten langileei bakarrik galdetu zaie. 15 eta 19 urte bitartekoei dagokien zutabeen ez dago daturik adin-tarte horretan oso gazte gutxi baitaude lanean.

Uste duzu hemendik urtebetera lana aurkituko duzula? *

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	23,3	19,7	26,0			22,5	19,7	21,0	28,1
Agian bai	38,6	49,5	30,1			37,9	43,5	34,7	41,2
Ez duzu uste	26,8	20,8	31,5			27,5	19,4	29,3	27,2
Seguruenik ez	4,8	2,4	6,6			3,8	13,5	4,0	1,6
Ed/Ee	6,6	7,6	5,8			8,2	3,9	11,1	1,9
Guztira	100	100	100			100	100	100	100

* Langabezian daudenei bakarrik galdetu zaie. 15 eta 24 urte bitartekoei dagozkien zutabeetan ez dago daturik adin-tarte horietan oso gazte gutxi baitaude langabezian.

Uste duzu ikasketak amaitzean zure prestakuntzari lotutako lana aurkituko duzula? *

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	31,5	28,8	34,1	29,2	34,8	33,2	25,6	31,4	34,1
Agian bai	42,1	42,7	41,5	43,9	39,7	38,8	41,5	39,7	45,9
Ez duzu uste	16,4	18,2	14,8	14,7	18,8	18,7	21,9	18,3	11,3
Seguruenik ez	2,5	3,3	1,7	1,9	3,2	3,7	2,9	2,2	2,6
Ed/Ee	7,5	7,1	8,0	10,3	3,5	5,6	8,1	8,4	6,0
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* Ikasleei bakarrik galdetu zaie.

EMANTZIPAZIOA
Uste duzu hemendik urtebetera zure kontura bizitzera joango zarela?*

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	6,8	6,7	7,0	5,2	5,6	11,7	6,1	6,2	8,3
Agian bai	12,7	12,6	12,8	8,3	11,1	23,1	13,4	11,3	14,6
Ez duzu uste	26,3	26,5	26,1	15,3	33,4	36,0	27,2	26,6	25,3
Seguruenik ez	52,7	52,7	52,6	69,3	48,9	27,7	51,4	54,9	49,5
Ed/Ee	1,5	1,5	1,5	1,9	1,0	1,5	1,9	1,0	2,3
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* Emantzipatuta ez daudenei galdetu zaie.

Eta zuk zenbateraino nahiko zenuke zure kontura bizitzera joan? *

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Asko	35,9	40,9	31,6	20,0	39,7	59,8	33,0	36,6	36,1
Nahikoa	37,7	34,3	40,6	40,4	38,2	31,9	42,5	35,4	39,3
Gutxi	19,0	18,3	19,7	26,5	17,8	7,0	19,6	19,8	17,5
Batere ez	3,5	2,9	4,1	6,4	1,8	1,0	1,8	4,2	3,2
Ed/Ee	3,8	3,7	3,9	6,7	2,5	0,3	3,0	4,0	3,9
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

* Emantzipatuta ez daudenei galdetu zaie.

Uste duzu hemendik urtebetera zure familiaren edo gurasoen etxera bizitzera bueltatuko zarela? *

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Segur aski bai	4,2	2,8	5,8		10,6	2,5	7,4	5,0	1,8
Agian bai	8,2	6,7	9,7		21,0	6,2	5,4	8,6	8,7
Ez duzu uste	34,4	34,5	34,4		27,7	35,9	36,3	35,8	31,7
Seguruenik ez	49,9	50,9	48,9		37,4	52,1	48,5	47,5	53,8
Ed/Ee	3,3	5,1	1,2		3,3	3,3	2,4	3,0	3,9
Guztira	100	100	100		100	100	100	100	100

*Emantzipatuta daudenei galdetu zaie. 15 eta 19 urte bitartekoei dagokien zutabeen ez dago daturik adin-tarte horretan oso gazte gutxi baitaute emantzipatuta.

Eta zuk zenbateraino nahiko zenuke zure familia edo gurasoen etxera bizitzera bueltatu?*

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Asko	1,3	0,9	1,6		3,1	1,0	1,1	1,4	1,1
Nahikoa	3,7	3,6	3,9		8,3	2,8	3,3	4,4	3,1
Gutxi	36,3	33,6	39,3		41,4	34,9	39,5	38,8	31,6
Batere ez	56,0	59,6	52,1		42,9	58,9	52,6	53,2	61,1
Ed/Ee	2,7	2,3	3,1		4,2	2,5	3,5	2,1	3,0
Guztira	100	100	100		100	100	100	100	100

* Emantzipatuta daudenei galdetu zaie. 15 eta 19 urte bitartekoei dagokien zutabeen ez dago daturik adin-tarte horretan oso gazte gutxi baitaute emantzipatuta.

GAZTEEN GAITASUNEKIKO BALORAZIOA

Zure ustez, Euskadiko gazteak, oro har, zenbateraino dira...?

(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Langileak									
Oso	15,7	17,4	14,1	10,1	18,7	18,7	13,0	14,6	18,5
Nahikoa	60,1	62,8	57,5	60,2	59,0	61,0	58,8	60,3	60,3
Ez oso	21,3	17,8	24,7	26,2	19,6	18,0	24,1	22,3	18,8
Batere ez	1,1	0,7	1,5	1,4	0,8	1,2	1,1	1,0	1,4
Ed/Ee	1,8	1,2	2,3	2,2	1,9	1,1	3,0	1,9	1,0
Arduratsuak									
Oso	9,0	10,2	7,8	7,5	9,9	9,7	8,1	8,7	9,9
Nahikoa	54,4	56,2	52,8	50,5	55,5	57,5	56,7	52,0	57,0
Ez oso	32,7	31,0	34,3	38,5	29,5	29,7	31,5	35,3	29,3
Batere ez	2,3	1,1	3,4	1,8	2,9	2,1	2,3	2,0	2,6
Ed/Ee	1,6	1,5	1,7	1,7	2,2	0,9	1,4	1,9	1,2
Kualifikatuak, prestatuak									
Oso	34,9	37,8	32,0	23,2	38,8	43,4	29,3	34,8	37,3
Nahikoa	50,6	48,1	52,9	57,7	47,2	46,4	53,9	49,4	50,9
Ez oso	12,5	11,9	13,0	16,2	11,8	9,2	13,2	13,8	10,2
Batere ez	0,5	0,6	0,5	0,6	0,7	0,3	0,4	0,6	0,5
Ed/Ee	1,6	1,5	1,6	2,3	1,6	0,7	3,1	1,4	1,1
Parte-hartzaileak, arazo publikoez arduratuak									
Oso	15,1	16,5	13,8	13,5	19,0	12,9	14,2	14,3	16,7
Nahikoa	37,6	39,7	35,5	38,9	36,5	37,3	33,4	38,3	38,3
Ez oso	38,7	36,9	40,5	38,5	36,3	41,4	42,2	39,0	36,8
Batere ez	6,7	4,9	8,4	6,4	6,5	7,1	7,7	6,4	6,5
Ed/Ee	1,9	2,0	1,8	2,7	1,7	1,3	2,5	1,9	1,6
Ekintzaileak									
Oso	10,3	11,9	8,8	11,1	12,0	7,8	8,3	9,4	12,5
Nahikoa	38,1	40,2	36,2	44,1	34,2	35,8	35,2	36,9	41,3
Ez oso	41,5	39,4	43,5	34,8	42,1	48,0	43,8	43,9	36,9
Batere ez	5,8	3,9	7,5	4,8	7,1	5,5	7,8	5,4	5,4
Ed/Ee	4,3	4,5	4,1	5,2	4,6	3,0	4,9	4,4	3,9
Idealistak									
Oso	14,6	14,0	15,2	15,7	13,5	14,5	14,0	14,0	15,8
Nahikoa	43,2	42,9	43,5	45,6	41,4	42,4	40,1	43,3	44,4
Ez oso	30,4	30,0	30,7	26,5	31,7	33,3	33,6	31,0	28,1
Batere ez	2,5	2,2	2,9	1,3	3,6	2,7	1,9	2,7	2,6
Ed/Ee	9,3	10,9	7,8	10,9	9,8	7,1	10,4	9,0	9,2

...

Zure ustez, Euskadiko gazteak, oro har, zenbateraino dira...? ...

	GUZTIRA	Sexua		Adin taldeak			Lurralde historikoa		
		Emakumeak	Gizonak	15-19	20-24	25-29	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
Autonomoak, beren kabuz moldatzeko gai									
Oso	15,0	16,7	13,3	15,7	16,4	12,7	14,9	13,6	16,9
Nahikoa	44,2	43,8	44,6	44,0	44,5	44,3	40,8	44,2	45,8
Ez oso	31,7	32,5	31,0	29,9	30,8	34,7	34,5	32,7	29,1
Batere ez	6,8	4,8	8,6	8,5	6,0	5,7	7,0	7,3	5,9
Ed/Ee	2,3	2,1	2,5	2,0	2,3	2,6	2,7	2,1	2,3
Solidarioak									
Oso	16,8	16,3	17,3	16,8	18,3	15,3	14,6	16,1	18,7
Nahikoa	42,6	43,2	42,0	43,3	41,6	42,8	40,8	43,9	41,4
Ez oso	33,0	33,3	32,8	32,0	31,6	35,6	35,9	32,3	32,9
Batere ez	5,1	4,4	5,7	5,2	5,6	4,4	5,7	4,8	5,1
Ed/Ee	2,5	2,8	2,3	2,7	3,0	1,9	3,1	2,8	2,0
Guztira	100	100	100	100	100	100	100	100	100

